

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

**Noorteorganisatsioonide kajastus Eesti trükimeedias
ajalehe Postimees näitel**

Bakalaureusetöö

Autor: Risto Veschioja

Juhendaja: Ragne Kõuts-Klemm, MA

Tartu 2011

Sisukord

SISUKORD	2
I SISSEJUHATUS	3
II TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	5
2.1. NOORTEORGANISATSIOONID KUI KODANIKUÜHISKONNA ÜKS OSA	5
2.2. NOORTEORGANISATSIOONIDE TOIMIMISE PÕHIMÕTTED	7
2.2.1. Noorteühenduste sisetoimimine	7
2.2.2. Noorteühenduste tegevuse ulatus ja mõju	9
2.3. NOORTE HUVITEGEVUS JA NOORSOOPOLIITIKA EESTIS	10
2.4. NOORTEORGANISATSIOONIDE TEGEVUSE KAJASTAMINE MEEDIAS	11
2.4.1. Noorteorganisatsioonid Eesti trükimeedias	12
2.5. UURIMISKÜSIMUSED	13
III VALIM JA MEETOD	15
3.1. NOORTEORGANISATSIOONI DEFINITSIOON	15
3.2. VALIM JA SELLE MOODUSTAMISE PÕHIMÕTTED	15
3.3. MEETOD	17
3.4. KODEERIMISJUHEND	18
3.5. PROBLEEMSED JUHTUMID KODEERIMISEL JA NENDE LAHENDAMINE	23
3.6. KVALITATIIVNE SISUANALÜÜS	24
VI TULEMUSED	25
4.1. NOORTEORGANISATSIOONIDE KAJASTATUS	25
4.2. ARTIKLITE TEMAATIKA	26
4.3. NOORTEORGANISATSIOONID JA KÕNEISIKUD	28
4.4. MEEDIA HINNANGUD	33
V JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON	35
VI KOKKUVÕTE	40
VII SUMMARY	42
VIII KASUTATUD KIRJANDUS	44
LISA 1. KODEERIMISJUHEND	46
LISA 2. ANALÜÜSITUD ARTIKLITE NIMEKIRI	49

I Sissejuhatus

Koostas in käesoleva bakalaureusetöö teemal „Noorteorganisatsioonide kajastus Eesti trükimeedias ajalehe Postimees näitel“, kuna antud teema on tähtis ning vajalik, sest puuduvad meediauuringud noorteorganisatsioonide kajastatuse kohta üldiselt. Küll on osadel organisatsioonidel olemas uuringud enda kajastuse kohta, nagu näiteks Eesti Noorteühenduste Liidul (ENL), kuid ühtne ja kõiki noorteorganisatsioon koondav uuring puudub. Samas on selline uuring aga vajalik, kuna noorteorganisatsioonid otsivad tihti lähtekohti, millele ehitada üles oma avalik kommunikatsioon. Nad soovivad tihti minna oma sõnumitega meediasse, kuid neil puudub ülevaade noortevaldkonna meediakajastusest.

Lisaks lähtusin ma töö koostamisel isiklikust huvist ja kogemusest tööst noorteorganisatsioonidega. Olen olnud seotud Eesti ühe suurima katuseorganisatsiooni ENL-i tööga alates 2009.a novembrist. Selle aja jooksul omandatud kogemuste põhjal ning isiklikust huvist ajakirjanduse ja kommunikatsiooni vastu tekkiski idee uurida noorteorganisatsioonide kajastust Eesti trükimeedias, et selle põhjal saada üldpilt kajastuse hetkeolukorrast. Põhjus, miks valisin just ajalehe Postimees oma uuringu objektiks oli see, et tegemist on Eesti suurima päevalehega. Minu soov oli uurida noorteorganisatsioonide kajastatust just üleriigilise levikuga ajalehes.

Seega ongi minu töö eesmärk välja selgitada noorteorganisatsioonide kajastuse olukord Eesti trükimeedias. Soovin uurida seda, kui sageli ja kui suures mahus kajastab üleriigiline päevaleht noorteorganisatsioone, missuguste teemavaldkondadega ja probleemidega seoses noorteorganisatsioonidest kirjutatakse, milliseid probleeme noorteorganisatsioonid ise esile toovad, millised organisatsioonid saavad rohkem kajastust, kui suures ulatuses antakse sõna noorteorganisatsioonide esindajatele ning millisel positsioonil asuvad kõneisikud organisatsioonis. Samuti soovin uurida ka seda, millised hoiakud noorteorganisatsioonide suhtes tulevad ajalehes esile.

Eesmärkide saavutamiseks võtsin valimisse ajalehe Postimees 2005.a ja 2010.a aprilli, mai, juuni, augusti, oktoobri ja detsembri trükiväljaannete kõik artiklid, mis kajastavad

noorteorganisatsioone. Selline valim võimaldab analüüsida ka kajastuses toimunud muutusi, kui need on olemas.

Antud bakalaureusetöös kasutasin noorteorganisatsioonide kajastuse uurimiseks kvantitatiivse kontentanalüüsi ehk formaliseeritud sisuanalüüsi meetodit ning kvalitatiivset sisuanalüüsi. Otsustasin nende meetodite kasuks, kuna uurimisküsimustele vastuste leidmiseks on tarvilik nii meediatekstide esmaste, kui ka teiseste tähenduste analüüs.

II Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

2.1. Noorteorganisatsioonid kui kodanikuühiskonna üks osa

Eesti meedia vahendab pidevalt sündmusi Prantsusmaalt, Hispaaniast, Kreekast ja teistest riikidest, kus kodanikud väljendavad avalikult oma toetust või vastuseisu erinevatele poliitilistele otsustele, kasutades selleks isegi äärmuslikke vahendeid. Vastuseisud või poolehoiud on küll enamasti suunatud poliitilistele otsustele, kuid kodanikuühiskonnas loodavad väärtused kanduvad edasi nii endasse, kui ka kõikidesse teistesse valdkondadesse ning suudavad suunata kõike seal toimuvat (Lagerspetz et al 2003). Seega „kodanikeühiskond nii mõiste kui ka nähtusena kuulub kindlasti poliitika valdkonda“ (Lagerspetz et al 2003). Kodanikeühiskonda võib isegi kirjeldada kui kodanike aktiivsuse areeni (Lagerspetz et al 2003), kuna kodanikeühiskonna kaudu saab kodanik avaldada oma mõtteid, proteste, ideid ja teha seda avalikumas ruumis, kui seda on tema enda eraelu.

Eestis ei toimunud kodanikeühiskonna ja kodanikealgatuse ärkamine üleöö. Rikmann, Ruutsoo ja Lagerspetz (2007) eristavad Eesti kodanikeühiskonna taassünnis mitut ajajärku: protesti- (1986-1990), restitutsiooni (1990-1993), kohanemise (90ndate keskpaik), ülekande – (90ndate teine pool) ja konsolideerumise (algus 20ndate keskpaigast) faasi. Kuigi, kodanikeühiskonna taaskujunemine on toimunud suhteliselt pika perioodi jooksul, siis ometi ei saa täna Eestis veel rääkida hästitoimivast kodanikuühiskonnast (Rikmann et al 2007). Näiteks on kodanikealgatuslikud ühendused „endiselt kergesti haavatavad ning ohustatud avalikku võimu pakutavatest klientlikest suhetest – s.t. olukorrast, kus ühendus loovutab vastutasuks toetuse eest oma tegeliku sõltumatuse poliitikast, üksikust poliitikust või ametnikust“ (Rikmann et al 2007: 12). Seega ongi Eesti kodanikeühiskonna diskursuses olnud tugevalt domineeriv seos demokraatiga, eriti osalusdemokraatia edendamisega Eestis (Alapuro 2007), kuigi nagu ka Rein Ruutsoo tõdeb, siis parlamentaarsele riigile institutsionaalselt omases kodanikukultuuris sündinud põimingust ja lõimingust ei tea me just palju, kuna meil puudub piisavalt andmeid katmaks või süstematiseerimaks kodanikekultuuri ideaaltüüpilist „uurimismudelit“ (Ruutsoo 2009).

2007. aastal oli Eestis registreeritud kokku 25 963 Mittetulundusühingut (MTÜ) ja Sihtasutust (SA), kuid võrreldes 2003. aastaga on MTÜ-de ja SA-de koguarv langenud 5% (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Vähest huvi kodanikeühiskonnast osa võtmise kohta ilmestab elanike osalemine mittetulundusühenduste tegevuses – 2007 aastal osales aktiivselt MTÜ-de tegevuses 18% ning passiivselt 13% elanikkonnast (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Veel on tähelepanuväärt asjaolu, et haridustaseme kasvamisega tõuseb ka osalemine kodanikeühendustes. 2006. aasta seisuga osales mõne kodanikeühenduse tegevuses 49,6% kõrgharidusega elanikkonnast, samal ajal kui alg- või põhiharidusega inimeste seas oli see protsent vaid 9,6% (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Seega tegelikult rahvusvahelises võrdluses on Eestis suhteliselt palju mittetulundusühendusi, ent samas ei näita elanikkonna küsitlused siiski Eesti elanike väga suurt aktiivsust ühendustes ega ka teistes mitteinstituutsionaalse poliitilise osalemise vormides (Kivirähk et al 2008).

Vanuserühmade võrdluses on andmed noorte ehk 18-29 aastaste osalemise kohta vastukäivad. 2006. aasta uuringu kohaselt oli selles vanusegrupis kodanikeühenduste töös osalemise protsent vaid 15,8%, mis oli madalaim võrreldes teiste vanusegruppidega. 2007. aasta andmete põhjal osales aga 22,6% selle vanusegrupi noortest aktiivselt mõne kodanikeühenduste töös ning see oli kõrgeim teistest vanusegruppidest (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Kui võtta aluseks 2007.a andmed, siis võib tõdeda, et noorte osalus kodanikeühendustes on mõnevõrra suurenenud, ent on endiselt madal.

Tervikuna jääb Eesti noorte kaasatus erinevatesse seltsidesse, klubidesse või ühendustesse väga madalaks, kõikides 10% ümber (Vene 2007). Suurema liikmeskonnaga on vaid spordiklubid ning kunsti-, muusika- või näiteringid, kus osaleb 50–60% õpilastest (Vene 2007). Teisalt on arvestatavaks kujunenud ka erakonna noorteorganisatsioonid, kuhu kuulub pea kümnendik põhikoolilõpetajatest (Toots et al 2006:70, Vene 2007 kaudu).

Siirdeühiskonnale omaselt seisab Eesti kahe tugeva mõjusuuna vahel: esiteks on Eestis toimumas alles mitmed tavalisele modernsusele omased arenguprotsessid, sh tugeva kodanikuühiskonna kujunemine ja teiseks on paljud Lääne ühiskondades toimuvad protsessid kandunud Eesti ühiskonda, kuna ühises kultuuriruumis tegutsedes mõjutavad meid tahes tahtmata globaalsed suunamuutused (Vene 2007). Seega on äärmiselt tarvilik ka noorteorganisatsioonide, kui osakese kodanikeühiskonnast, areng. Selline areng saab aga

toimuda vaid noorte suurema aktiivsuse tõusuga osalemaks noorteorganisatsioonide töös ning aktiveerides seega ka kodanikeühiskonda Eestis.

2.2. Noorteorganisatsioonide toimimise põhimõtted

Noorteorganisatsioonid on oma olemuselt sarnased teistele kodanikeühiskonna organisatsioonidele. Neil on olemas teatud kindel struktuur ning organisatsiooni toimimise aluseks on eelkõige vabatahtlik tegevus, mille peamisteks põhjusteks peetakse inimese väärtusi, uskumusi, vajadusi ning suhtumisi (Vene 2005).

MTÜ Eesti Noorsoo Instituudi 2005. aastal koostatud „Eestis tegutsevate noorteorganisatsioonide ja noorteorganisatsioonide katuseorganisatsioonide uuringus“ (edaspidi uuring) on vaatluse alla võetud üksteist 2005. aastal Eestis tegutsenud noorteorganisatsiooni või noorteorganisatsiooni katuseorganisatsiooni. Uuringu eesmärgiks on anda ülevaade nende organisatsioonide toimimise põhimõtetest (Jõe & Oga 2005) ning seega on võimalik uuringu tulemusi kasutades neid põhimõtteid avada.

2.2.1. Noorteühenduste sisetoimimine

Noorteorganisatsioonide, nagu ka enamuse kolmanda sektori organisatsioonide tegevuse aluseks on enamasti eesmärged, kodukorda, õigusi ja muid aluslikke väärtusi ja tegevusi kajastavad dokumendid. Kuigi uuringus vaadeldi ühteist organisatsiooni, mis olid juba aastaid tegutsenud, puudus kolmel organisatsioonil kindel arendusstrateegia ning selle koostamisega hakati alles tegelema (Jõe & Oga 2005). Samuti puudub osadel organisatsioonidel kodukord sootuks, kuna selle vajalikkus sõltub enamasti tekkinud vajadustest (Jõe & Oga 2005).

Enamasti on igapäevane asjaajamine, dokumentatsioon ja asjade korraldamine tegevjuhi ülesandeks. Kui tegevjuhti pole, siis vastutab organisatsiooni toimimise eest juhatuse esimees (Jõe & Oga 2005). Kohati eristusid organisatsioonid aga selle põhjal, kas juhatus võtab organisatsiooni tegevustest osa või tegeleb üksnes otsustamise ja olulisemate küsimuste arutamisega (Jõe & Oga 2005). Juhatus liikmete tegevus on vabatahtlik. Palka saab enamasti

katuseorganisatsioonides tegevjuht või tema puudumisel siis juhatuse esimees, eranditeks on mõningad organisatsioonid, kus palka saavad kõik juhatuse liikmed (Jõe & Oga 2005).

Uuringus on probleemidena ära toodud juhatuse liikmete arv ning juhatuse jätkusuutlikkuse tagamine (Jõe & Oga 2005). Osades organisatsioonides on juhatuse arv liiga väike, mis nõuab erinevate tugistruktuuride nagu nõukogud vms. rakendamist. Teistes organisatsioonides on juhatuse liikmete arv jällegi liialt suur, mis hajutab vastutust ja raskendab juhtimist. Lisaks valitakse juhatusi enamasti aastase perioodiga, kuna noortel inimestel pole enamasti õpingute ja ka hilisema töö kõrvalt tegeleda intensiivselt vabatahtliku tööga. Samas sageli juhatusse kuuluvad ilma kogemusteta noor inimene ei suuda aastaga anda olulist panust organisatsiooni tegevusse anda, kuna ka sisseelamine võtab oma aja (Jõe & Oga 2005).

Noorteühenduste üheks jätkusuutlikkuse allikaks on kindlasti ka stabiilne liikmeskond ning kindel ülevaade liikmetest (Jõe & Oga 2005). Peamised vahendid liikmetest ülevaate saamiseks on organisatsioonide puhul avalduste kirjutamise või uuendamise näol, osades organisatsioonides kasutatakse ka liikmemaksu arvestamist. „Liikmemaks on üldjuhul sümbolne panus oma organisatsiooni heaks“ (Jõe & Oga 2005: 111). Liikmemaksu probleemiks on aga selle vähene laekumine, kuna enamus organisatsioonides ei peeta sellest kohustusest rangelt kinni (Jõe & Oga 2005).

Noorteühenduste üks suuremaid probleeme on uuringu järgi noorte vabatahtlike juhendajate leidmine ja nende motiveerimine. Motiveerimise meetodeid on erinevaid ja organisatsioonid üldjuhul kasutavad ka erinevaid meetodeid. Kõige levinumad autori kogemuste põhjal on liikmetele motiveerivate ürituste korraldamine. Motiveerivad üritused sisaldavad endas tavaliselt formaalsemat, õpetlikku ja konstruktiivsemat tegevust ning seejärel mõnda meelelahutuslikku ja kultuurilist tegevust või tegevusi. Lisaks proovitakse kasutada erinevaid motiveerivaid tehnikaid, kasutades näiteks aktiivsemate liikmete iga-aastast tunnustamist, erinevate auhindade, aunimetuste jms. väljaandmist ning suuremate meelelahutuslik-õpetlike laagrite korraldamist.

2.2.2. Noorteühenduste tegevuse ulatus ja mõju

Kuigi enamus uuringu käigus uuritud põhikirjadest tõid välja ühe organisatsiooni eesmärgina noortevaldkonna mõjutamise ja selle valdkonna tutvustamise, siis „noorteühenduste mõju on keeruline üheselt mõõta ja võrrelda, kuna ka organisatsioonide tegevusala ning kujunemine on olnud erinev“ (Jõe & Oga 2005: 114). Näiteks poliitika mõjutamine puudutab eelkõige katuseorganisatsioone, kes on selle uuringu kohaselt ka oma põhikirjas sätestanud. Lisaks on katuseorganisatsioonidel kergem teha koostööd riigipoolsete huvigruppidega, kuna nad koondavad enda alla suurema liikmeskonna, kui üksikud noorteühendused ja on seega mõjukamad. Samuti on katuseorganisatsioonidel välja kujunenud juba kindlad kontaktid näiteks Haridus-ja Teadusministeeriumis, mis kergendab infoliikumist ning konstruktiivset suhtlust veelgi.

„Kohaliku omavalitsusega (KOV) suhtlemist hinnatakse tugevalt nendes noorteühendustes, mille üksused toimivad maapiirkondades või väiksemates asulates. Koostöö võib olla avatud noorteühenduste piirkondlike üksuste või rühmade jaoks erinev. Peamiselt seisneb see rahalises toetuses ning sisulist valdkondlikku koostööd ei tehta. Ka katusorganisatsioonis või keskkontoris ei omata terviklikku ülevaadet allüksuste koostööst kohaliku omavalitsusega. Finantsiliselt on aga väiksed rühmad abist sõltuvad (laste transpordikulu). Keskkontor võiks siiski olla koht, kus positiivsete näidete varal üksteiselt õppida /.../ Katusorganisatsioonide puhul on koostöö kohalike omavalitsustega osutunud edukaks üksikute näidete põhjal. Näiteks B.G. Forseliuse Seltsil on hea koostöö Kambja vallavalitsusega, samuti teeb Eesti Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlike Ühenduste Liidu Tamsalu allorganisatsioon koostööd sealse linnavalitsusega“ (Jõe & Oga 2005: 116)

Arvamuste ja seisukohtade kujundamisel on uuringu kohaselt noorteühenduste suureks probleemiks liikmeskonna aktiivne kaasamine arvamuse kujundamise protsessi. Enamasti üritatakse seda teha läbi töögruppide ja ümarlaudade (Jõe & Oga 2005). Probleemiks on ka ajafaktor, mille puhul nõutakse mingeid seisukohti ennem, kui see on organisatsioonide struktuure arvestades võimalik (Jõe & Oga 2005). Olukorra parandamiseks on noorteühendused liikumas selles suunas, et luuakse erinevaid töögrupe, mis tegeleksid kindla

valdkonna spetsiifikaga, näiteks noortepoliitikaga. See kergendab seisukoha võtmist mingis küsimuses, kuna on olemas inimesed, kes selle valdkonnaga tuttavad on. Lisaks panustatakse aktiivselt ka infoliikumise parandamisesse võttes kasutusse erinevaid infokanaleid (sotsiaalne meedia, meili-listid, infokirjad, uudiskirjad jne.) mille kaudu oma liikmeid organisatsiooni tegevustega kursis hoida.

2.3. Noorte huvitegevus ja noorsoopoliitika Eestis

Noorsootööd, mis hõlmab erinevaid noortega seotuid tegevusi ning defineerib mõisteid, nagu noor ja noorteühing, reguleerib Eestis 2010. aastal vastu võetud uus noorsootöö seadus. Noorsootöö seadus paneb paika riikliku noorsootöö korraldamise korra, noorsootöö rahastamise korra ning vastutuse võtmise korra (Noorsootöö...2010). Näiteks sätestab noorsootöö seadus (2010) noorteühingutele aastatoetuse maksmise nõuded ja tingimused.

Noorsootöö strateegia sõnastab lähtekohad ja valdkonna olulised eesmärgid perioodil 2006–2013. „Selle järgi on noorsootöö eesmärk luua eeldusi ja toetada noore toimetulekut ühiskonnaliikmena, noorsootöö peaks aitama kujundada noore eetilisi tõekspidamisi, kodanikutunnet ja austust teiste kultuuride vastu, samuti aitama noorel õppida tundma iseennast, teisi inimesi ja ümbritsevat ühiskonda, võtma vastutust ja tegema teadlikke otsuseid oma elu, väärtushinnangute ja ühiskonna arengu suhtes“ (Parts 2010: 60). Üsna sarnaseid eesmärgi üritab täita ka riigi formaalharidussüsteem, ainuke vahe noorsootöö strateegia ja formaalhariduse vahel on strateegias rõhutatud õppimise toimumine mitteformaalses ja informaaalses keskkonnas (Parts 2010).

Uuringu „Noortemonitor“ (Parts 2010) kohaselt loetakse noorsootöö seaduse järgi Eestis nooreks 7-26 aastaseid isikuid, keda arvestuslikult elas Eestis 2009. alguses 337732¹. Noorte

¹ Eestis on käibel kaks rahvaarvu, Statistikaameti avaldatav ja rahvastikuregistri põhine. Statistikaameti avaldatav rahvaarv põhineb 2000. a rahva ja eluruumide loenduse andmetel, mida täiendatakse igal aastal registreeritud sündide ja surmade andmetega. Rahvastikuregistris on aluseks nn sissekirjutus. Loendusandmeid peetakse rahvusvaheliselt täpsemaks kui registri andmeid, sest elukoha registreerimisel võib inimestel olla mingeid põhjuseid andmete moonutamiseks. Samas halvendab Statistikaameti andmete kvaliteeti pikk ajavahemik, mis on möödunud viimasest loendusest ja see, et rahvaarv ei sisalda sise- ja välisrännet. Siin on rahvastikuandmete ja prognooside aluseks Statistikaameti avaldatud 2000. a rahvaloendusel baseeruvad rahvaarvud, mis ei hõlma rännet. (vt <http://www.stat.ee/37833>) (Noortemonitor 2009)

arv on aga aasta-aastalt vähenenud. Kui 2000 aastal moodustasid 7-29 aastased Eesti elanikkonnast ligikaudu 29%, siis 2009. aastaks oli see kahanenud 25%-ni (Parts 2010). Suur noorte arvukuse vähenemise põhjuseks peitub 90-ndate alguses alanud järsu sündimise languses (1989.a sündis Eestis üle 24 300 lapse, 1998.a jäi see arv alla 12 200) (Parts 2010).

Suur probleem on Eestis noorte väljarändega. Kui 2004.a rändas Eestist välja 903 noort vanuses 15-29 eluaastat, siis 2008.a oli see arv juba 1608. Väljarändajate kõige populaarsemaks sihtkohaks on Soome, kuhu näiteks 2008.a rändas umbes pool (845 noort) noortest väljarändajatest (Parts 2010).

Lisaks riigi üldisele tööpuudusele on kõrge ka noorte tööpuudus, mis 2010 aasta esimeses kvartalis oli 15-24 aastaste seas 40,6%. See on riigi üldisest tööpuudusest üle kahe korra suurem.

2.4. Noorteorganisatsioonide tegevuse kajastamine meedias

Meediajuhtide hulgas on teatav stereotüüpne suhtumine üldse kodanikeühiskonna organisatsioonidesse, neid nähakse Eesti ühiskonnas pigem „kaotajate“ kui „võitjatena“ (Peterson & Kaljund 2007). Sellised stereotüpiseerivad pildid mõjutavad aga meediasuhtlust, sest stereotüübi tõttu kaldutakse kodanikualgatuse suhtluspartnereid taluma, kui kehvi ja mõttetuid meediasuhtlejaid ning sellele vastavalt neid ka kohtlema (Peterson & Kaljund 2007).

Samas on aga näiteks noorteorganisatsioonide massimeedias kajastamine tähtis, kuna massimeedia loob areeni ning kanali laialdasteks aruteludeks ja mitmekesise info ning arvamuste levitamiseks (McQuail 2000). Kui aga sellel areenil on esindatud vaid ühed teatud huvigrupid, siis ei teki ka demokraatlikeks protsessideks vajalikku laialdast arvamuste paljusust. Samuti on meedias nähtav olemine vajalik ka selle tõttu, et seal toimub ideoloogiate taastootmine, ning seal domineerivad nende organisatsioonide dogmad ja ideoloogiad, kes kuuluvad eliitidesse (Dijk 1998).

Seega tulevad kajastamisel siinkohal mängu näiteks uudisväärtuse kriteeriumid. Noorteorganisatsioonide kajastamisel mängib kindlasti rolli ka Tiit Hennoste (2001) välja

pakutud läheduse kriteerium. Noorteorganisatsioonidel on lihtsam leida kajastust kohalikes kanalites, kus nende tegemised on elanikkonnale emotsionaalselt ja geograafiliselt lähedamal. See on ka peamine põhjus miks käesolevasse töösse sai valitud üleriigiline päevaleht. Tahtsin uurida olukorda noorteorganisatsioonide üleriigilisel kajastamisel, et leida muid tugipunkte edaspidisteks põhjalikemaks uuringuteks noorteorganisatsioonide kajastamisel.

2.4.1. Noorteorganisatsioonid Eesti trükimeedias

Noorteorganisatsioonide kajastamist Eesti kirjutavas meedias uurisin põgusalt ka oma seminaritöös „Noorteorganisatsioonide representatsioon Eesti trükimeedias ajalehe Postimees näitel“ (edaspidi seminaritöö). Peamisteks seminaritöö eesmärkideks oli kindlaks teha, kui palju meedia kajastab noorteorganisatsioonide mõtteid, tegevusi, arvamusi, kommentaare, milliste teemadega seoses noorteorganisatsioonidele enim sõna antakse, kes on need kõneisikud kes sõna saavad ning millised on meedia hoiakud noorteorganisatsioonide ja nende sõnavõttude suhtes.

Seminaritöös uurisin ajalehe Postimehe 2010. aasta aprilli, mai, juuni, augusti, oktoobri ja detsembri trükiväljaannetes ilmunud artikleid, mis sisaldasid minu noorteorganisatsiooni definitsiooni kriteeriumitele vastavaid märksõnu. Selliseid artikleid tuli kokku 43.

Uurides noorteorganisatsioonide kajastuse sagedust ja mahtu selgus, et kuue kuu jooksul kajastati noorteorganisatsioone keskmiselt iga kuu 7 artiklis. Uuritud perioodil oli kõige enam artikleid avaldatud 2010. aasta augustikuu (14 artiklit) ja maikuu (9 artiklit) trükiväljaannetes, mis näitab suhteliselt kesist trükimeedia huvi. Lisaks olid vaadeldud 43-st artiklist 14 artiklit uudisllood ning 13 artiklit lühiuudised ehk „nupukesed“, mis näitab minu arvates, et noorteorganisatsioone kajastatakse enamasti lühikeste uudislugudena ning vaadeldud perioodil puudus täiesti noorteorganisatsioonide kajastus reportaaži või olemusloona. (Veskioja 2011). Noorteorganisatsioonid on tavaliselt lokaalse ning kohaliku suunitlusega, mistõttu nende pääsemine Eesti meediasse erinevate žanritena on võimalik vaid juhul, kui probleemid puudutavalt laiemalt ühiskonda. Seega olid seminaritöö tulemused ootuspärased.

Noorteorganisatsioonidega seostatuid teemasid uurides selgus seminaritööst, et enim artikleid 17 artiklit oli seotud haridusalaste probleemidega. Samuti uurides enim sõnasaanud organisatsioone ning nende kõneisikuid selgus, et kõige rohkem said organisatsioonidest sõna Eesti Õpilasesinduste Liit ja Eesti Üliõpilaskondade Liit ning peaaegu pooltel juhtudel oli nende kõneisikuteks juhatuse esimees või muu organisatsiooni juhtiv isik (Veskioja 2011).

Meedia hinnanguid uurides selgus, et enamikel juhtudel ei ilmnunud või ei olnud tuvastatavad, meedia hinnangud nii noorteorganisatsioonide tegevusele, kui ka väljaütlemistele. Juhul, kui meedia mingisuguseid hinnanguid andis, olid need tasakaalustatud ja neutraalsed (Veskioja 2011).

Seega sai seminaritöös teada mingisuguse suuna teatud tendentsides, ent noorteorganisatsioonide kajastusest adekvaatset pilti kahjuks mitte. Seetõttu oli bakalaureusetöös tarvilik suurendada valimit ning kombineerida kvantitatiivset uuringut ka kvalitatiivsega.

2.5. Uurimisküsimused

Kuna antud töö eesmärk on saada ülevaade noorteorganisatsioonide kajastuse olukorrast Eesti trükimeedias, siis uurimuse struktureerimiseks ja fookusseerimiseks on antud töö aluseks järgnevad uurimisküsimused:

- 1). Kui sageli ja kui suures mahus kajastab üleriigiline päevaleht noorteorganisatsioone?**
- 2). Missuguste teemavaldkondadega ja probleemidega seoses noorteorganisatsioone kujutatakse? Milliseid probleeme noorteorganisatsioonid ise esile toovad?**
- 3). Millised organisatsioonid saavad rohkem kajastust? Kui suures ulatuses antakse sõna noorteorganisatsioonide esindajatele? Millisel positsioonil asuvad kõneisikud organisatsioonis?**
- 4). Millised hoiakud noorteorganisatsioonide suhtes tulevad ajalehes esile?**

Käesolevad uurimisküsimused on vajalikud eelkõige uuringu fookuse seadmiseks ning uuringu tulemuste avaldamises neile toetumiseks. Uurimisküsimuste olemasolu tõttu ma hüpoteeside püstitamist vajalikuks ei pidanud. Tulemuste üle arutlen töö diskussiooni osas.

III Valim ja meetod

3.1. Noorteorganisatsiooni definitsioon

Käesolevas uurimuses olen noorteorganisatsioonideks lugenud kolmanda sektori organisatsioone, mille nimes või kirjelduses kasutatakse noorust väljendavaid märksõnu: „õpilane“, „üliõpilane“, „noor“ ning organiseerumist väljendavaid märksõnu: „organisatsioon“, „liit“, „selts“, „ühing“, „ühendus“, „keskus“, „volikogu“, „klubi“, „rühm“, „maja“, „esindus“, „kogu“, „koda“ või nende kombinatsioone (näiteks esinduskogu ja klubirühm). Selline definitsioon võimaldab kõige adekvaatsemalt kajastada erinevaid üksikuid ja kitsama fookusega organisatsioone (näiteks nagu „Lasnamäe avatud noortekeskus“ või „Reformierakonna Noortekogu“) ning ka laiemaid katuseorganisatsioone (näiteks „Eesti Noorteühenduste Liit“ või „Eesti Üliõpilaskondade Liit“). Samuti on võimalik nii eraldada toimivad noorteorganisatsioonid ajutistest noortest koosnevatest liikumistest nagu näiteks õpilasmalevad, mille koosseis muutub iga aasta ning millel puudub juhtimisstruktuur ning eesmäärke kajastavad alusdokumendid.

Lisaks on noorteorganisatsioonideks loetud ka artiklites esinenud märksõnad, mis ei viita küll nimes otseselt noortele ja struktureeritud organiseerumisele, kuid on minu ning lugeja seisukohalt üldjuhul teada-tuntud noorteorganisatsioonid. Sellised olid näiteks Kesknored, kelle all peetakse silmas Keskerakonna Noortekogu ning uurimuses käsitleti neid ka kui Keskerakonna Noortekogu, mitte eraldiseisvat noorteühendust.

3.2. Valim ja selle moodustamise põhimõtted

Antud bakalaureusetöös analüüsi ajalehe Postimees trükiväljaannet. Selle põhjuseks oli minu soov uurida noorteorganisatsioonide kajastust just Eesti kirjutavas ajakirjanduses, ning kuna Postimees on Eesti suurim päevaleht, siis otsustas autor just selle väljaande kasuks. Jätsin valimist välja Tartu Postimehe, Postimehe lisad „Arteri“ ja „Arvamus ja Kultuur“ ning erinevad teemalehed. Tartu Postimehe valimist väljajäämise põhjuseks on see, et tegemist on kohaliku ajalehega, mis ei ilmu Postimehe lisana enamuses Eesti maakondades ja ei ole seega üleriigilise levikuga. Minu soov oli aga vaadelda just üleriigilise levikuga lehte. Postimehe lisade „Arteri“ ja „Arvamuse ja Kultuur“ valimist väljajätmise põhjuseks on seminaritöö

proovikodeerimisel selgunud asjaolu, et nendes lisades puudusid analüüsi kriteeriumitele vastanud artiklid, seega oli ressursi kokkuhoiu mõttes ratsionaalne need lisad välja jätta. Lisaks ei ilmu antud lehed ka igapäevaselt vaid ainult laupäeviti. Erinevad teemalehed, nagu „Kinnisvara ja Kodu“ või „Hip“, jätsin välja nende kommertslikkuse tõttu. Teemalehtedes sisalduv kajastus ei näita tegelikku meedia huvi antud valdkonna vastu vaid edastab kommertsteateid, mida on võimalik lehte osta..

Analüüsitud perioodiks valisin kuus kuud nii 2005.a, kui ka kuus kuud 2010 aastast: aprilli-, mai-, juuni-, augusti-, oktoobri- ja detsembrikuu. 2010 aasta valisin värskete andmete saamiseks ning 2005.a, kuna tegemist oli aastakäiguga, kus peale kohalike omavalitsuse valimiste suuremaid ja pikki ajakirjanduses pidevalt kajastatavaid perioode ei olnud. Seega tundus 2005.a valimisse võtmine parim lahendus adekvaatse pildi saamiseks noorteorganisatsioonide kajastuse muutumisest. Analüüsitavateks kuudeks valisin kuus kuud juhuslikkuse alusel. Ainukeseks kriteeriumiks oli, et aasta igast kvartalist oleks vähemalt üks kuu, et saaks lõpuks terviklikuma pildi terve aasta kohta.

Artiklite analüüsiks lugesin läbi kõik artiklid, mis eelpool mainitud valimisse kuulusid, kuna artiklite pealkirjade järgi pole alati võimalik kindlaks teha artiklis sisalduvat informatsiooni. Näiteks võis mõni arvamuseartikkel sisaldada lihtsalt viidet mõnele noorteorganisatsioonile, mida muud moodi tuvastada võimalik ei ole. Välja jätsin igasuguseid reklaamtekste sisaldavad artiklid, naljanurgad, koomiksid ja muud sarnased Postimehes esinenud žanrid, kuna need on tavaliselt suunatud kindlale sihtgrupile (näiteks lapsed) ning ei kajasta avalikku huvi. Artiklit lugedes otsisin sealt märksõnu, mis vastaksid minu noorteorganisatsiooni definitsioonile, ehk kolmanda sektori organisatsioone, mille nimes või kirjelduses kasutatakse noorust väljendavaid märksõnu: „õpilane“, „üliõpilane“, „noor“ ning organiseerumist väljendavaid märksõnu: „organisatsioon“, „liit“, „selts“, „ühing“, „ühendus“, „keskus“, „volikogu“, „klubi“, „rühm“, „maja“, „esindus“, „kogu“, „koda“ või nende kombinatsioone (näiteks esinduskogu ja klubirühm). Valimisse võtsin lõpuks kõik artiklid, kus vähemalt mainiti noorteorganisatsioone, isegi, kui seda tehti taustainformatsiooniks. Valimisse võtsin kokku 89 artiklit.

3.3. Meetod

Antud bakalaureusetöös kasutan noorteorganisatsioonide kajastuse uurimiseks kvantitatiivse kontentanalüüsi ehk formaliseeritud sisuanalüüsi meetodit ning 3 kategooria puhul ka kvalitatiivset sisuanalüüsi. Otsustasin nende meetodite kasuks, kuna töö jaoks formuleeritud uurimisküsimustele vastuste saamiseks on tarvilik nii meediatekstide esmaste, kui ka teiste tähenduste analüüs.

Traditsiooniline kontentanalüüs on kõige esimene, kõige olulisem ning siiani enim kasutatav uurimismeetod. Peamiselt kasutatakse kontentanalüüsi meedia sisu võrdlemiseks teatud tunnuste esinemissagedusega sotsiaalses reaalsuses (McQuail 2000: 294).

Bernard Berelson (1954: 488-522) annab sisuanalüüsi kohta järgmise definitsiooni: “Sisuanalüüs on uurimistehnika kommunikatsiooni eksplitsiitse sisu objektiivseks, süstemaatiliseks ja kvantitatiivseks kirjeldamiseks”. Eksplitsiitse sisu kirjeldamine tähendab seda, et analüüsitakse ainult teksti sõnaselgelt väljendatud sisu mitte aga “riidade vahelt” loetavat sisu. Objektiivne kirjeldamine tähendab kontentanalüüsi läbi viimist selgelt formuleeritud reeglite kohaselt, kusjuures täpse tulemuse saamiseks peavad erinevad uurijad samu reegleid ja sama materjali kasutades jõudma samadele tulemustele. Süstemaatiliseuse tähendab seda et analüüsitav sisu peab olema valitud selgelt sõnastatud ja järjekindlalt rakendatud reeglite alusel, kusjuures igal analüüsitava objektile või tekstile peavad olema võrdsed võimalused valimisse sattuda. Igat valimisse sattunud teksti tuleb kirjeldada kõikide analüüsikategooriate abil. Süstemaatiliseuse nõue peab tagama selle, et uurija ei valiks tekstimassiivist välja üksnes neid tekste, mis tema hüpoteese kinnitavad. Kvantitatiivsus annab võimaluse teksti sisu numbriliste väärtustega mõõta.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi läbiviimisel ei ole erinevalt kvantitatiivsest sisuanalüüsist olulised numbrilised väärtused vaid oluline on seostada kategooriaid, mis aitavad edasi anda teksti tähtsad tähendused ning võimaldavad vastata uurimisküsimustele (Kalmus 2007).

3.4. Kodeerimisjuhend

Kodeerimisel oli üheks analüüsiühikuks üks artikkel. Kodeerimistabeli koostamisel ja kategooriate loomisel lähtusin eelnevalt püstitatud uurimisküsimustest. Eesmärk oli koostada tabel, mille järgi tekstede analüüsides saaks vastata töö aluseks olevatele uurimisküsimustele. Kategooriad jagunesid 4 blokki ning kokku tuli 17 kategooriat. Üksikasjalik koodide süsteem ehk kodeerimisjuhend on ka ära toodud lisas (vt lisa 1).

Selgitamaks, millistel alustel viisin käesolevas töös läbi kvantitatiivse uuringu, seletan alljärgnevalt lahti artiklite kodeerimisjuhendi:

A. Artikli tunnused

A1. Järjekorra number – Aitab ülevaadet säilitada artiklite hulga üle ja ning neid analüüsi käigus korrastada ja üles leida.

A2. Artikli pealkiri – Artikli pealkiri märgitakse sõnadega.

A3. Ilmumise kuupäev (kujul: pp/kk/aaaa) - Määratleb artikli ilmumise kuupäeva.

A4. Artikli autor (väljakirjutatult) – Artikli autor kirjutatakse välja kujul eesnimi + perekonnanimi. Mitme autori puhul tuuakse välja kõik nimed.

A5. Artikli žanr – Määratleb millises vormingus artikkel on kirjutatud. Näitab ära, kui mitmekesine on noorteorganisatsioone kajastavate artiklite žanrilisus ning seega kui võrd kasutab ajakirjandus erinevaid meetodeid noorteorganisatsioonide kajastamiseks. Mida mitmekesisem on artiklite žanriline maastik, seda laiem on ka lugejaskond.

- 1. Uudislugu** – Artiklid, mis on informeerivad, faktipõhised ja formaadilt mahukamad kui kolm lõiku
- 2. Lühiuudis** – „Nupukene“ – Artiklid, mis on faktipõhised ja informeerivad, ent mahult mitte pikemad kui 3 lõiku.

3. **Arvamuslugu** – Artikkel, mis edastab kirjutaja enda seisukohti. Siia alla kuuluvad näiteks lugejakirjad, arvamuskülgedel avaldatud lood ning arvamust sisaldavad faktikastid artiklite juures.
4. **Reportaaž** – Pildiline või sõnaline ülevaade mõnest ajaliselt otse kulgevast sündmusest, probleemist või muust teemast.
5. **Olemuslugu** – Mõnele teemale või probleemile lähenemine kasutades ilukirjanduslikku ning erinevaid stiile.
6. **Muu** – Kõik muud artiklid, mis ei kuulu eelpool olevate žanrite hulka. Siia rubriiki kuuluvad näiteks artiklid, mis on paigutatud arvestades väljaande eripära (näiteks Potikoni rubriik ning pluss ja miinus rubriik).

A6. Artikli lehekülg (tuuakse välja numbrina) – Aitab anda ülevaate millistel lehekülgedel artiklid paiknevad, kui on neid uuringu käigus uuesti vaja analüüsida.

B. Artikli teema

B1. Artikli põhiteema või probleemi valdkond – Valdkond, millele on artikli põhiprobleem või teema suunatud.

1. **Majandus** – Siia kuuluvad artiklid, mis käsitlevad majandusega seotud küsimusi, näiteks sõidupiletite hinna kõikumine maakonniti või noorte ettevõtlus.
2. **Haridus** – Siia kuuluvad artiklid mille keskmes on haridusega seotud küsimused nagu kehv eesti keele õpetus vene koolides või praktikakohtade leidmine.
3. **Poliitika** – Artiklid, mille keskmeks on poliitilised otsused või protsessid, nagu näiteks noorteklubi sulgemine riigi rahastamise lõpetamise tõttu või e-hääletusele poolehoidu avaldamine.
4. **Sotsiaalvaldkond** – Siia alla paigutuvad artiklid, mis on seotud sotsiaalvaldkonna probleemidega või teemadega nagu näiteks HIV-i levik koolides või töötus noorte seas.
5. **Riigikaitse** – Artiklid, mis on seotud riigikaitse teemadega nagu näiteks noorte meeste vähene osalemine ajateenistuses.
6. **Muu** – Siia alla paigutuvad kõik muud teemad, mis eelnevate kategooriate alla ei sobitu. Sellised on näiteks noortekeskuste teadaanded oma tegevustest ning keskkonnateemad.

B2. Milliseid probleeme tuuakse artiklites seoses noorteorganisatsioonidega enim esile?

– Tuuakse välja mõningaid probleeme, mida erinevad osapooled on seoses noorteorganisatsioonidega esile toonud. Uuritakse kvalitatiivse meetodiga.

B3. Milliseid probleeme toovad artiklites noorteorganisatsioonide esindajad/kõneisikud esile?

- Tuuakse välja mõningaid probleeme, mida noorteorganisatsioonid ise on esile toonud. Uuritakse kvalitatiivse meetodiga.

C. Sõnavõtjad artiklis

C1. Organisatsioon – Noorteorganisatsiooni definitsioonile (vt. ptk.1.5) vastav organisatsioon, nimi kirjutatakse välja täispikkuses. Võib esineda ka mitu, siis pannakse kirja kõik.

Nimi (väljakirjutatult)

C2. Noorteorganisatsiooni suurus – Arvestatud on eelkõige noorteorganisatsiooni struktuuri ja suurusega, aga ka suunitlusega.

1. Suurt huvigruppi esindav organisatsioon (Katuseorganisatsioon) – Artiklis esinenud organisatsioonid, kes koondavad enda alla mitut noorteorganisatsiooni või on oma liikmeskonnalt ja suunitluselt väga mitmekülgsed. Siia kuuluvad näiteks erinevate linnaosade noortekeskused (näiteks Lasnamäe noortekeskus) ning Eesti Üliõpilaskondade Liit

2. Väikest huvigruppi esindav organisatsioon (Üksik organisatsioon) – Artiklis esinenud üksikud organisatsioonid, mille suunitlus on suunatud kitsale ringkonnale või/ja kelle liikmeskond on väike võrreldes katuseorganisatsioonidega. Siia alla kuuluvad näiteks poliitilised noorteühendused, mis on suunatud ennekõike oma erakonna poliitiliste eesmärkide täitmiseks.

C3. Organisatsiooni tegevusvaldkond – Artiklis esinenud organisatsioonide tegevusvaldkond.

1. Majandus – Majandustegevuse või majandusega seotud organisatsioonid nagu näiteks Tallinna Noorte Kommertskoda.

2. **Haridus** – Hariduse valdkonnas tegutsevad noorteorganisatsioonid nagu Eesti Üliõpilaskondade Liit ning Eesti Õpilasesinduste Liit
3. **Poliitika** – Poliitilise suunitlusega või poliitikaga tegelevad organisatsioonid nagu näiteks erakondade noortekogud.
4. **Sotsiaalvaldkond** – Sotsiaalsete küsimuste, probleemidega ning sotsiaalse suunitlusega organisatsioonid nagu näiteks Eesti Lastekaitse Liidu Noortekogu
5. **Riigikaitse** – Riigikaitse ja/või sellega seonduvad noorteorganisatsioonid nagu näiteks noorkotkad või gaidid.
6. **Muu** – Artiklites esinenud organisatsioonide tegevusvaldkonnad, mis eelmiste kategooriate alla ei sobitu. Siia kategooriasse sobituvad näiteks katuseorganisatsioonid ja noortekeskused, kelle tegevuse amplituud on suhteliselt lai.

C4. Noorteorganisatsiooni eestkõnelejate aktiivsus artiklis – Näitab kui suures mahus noorteorganisatsioone artiklis kajastatakse ning mil viisil organisatsiooni sõnumeid edastatakse.

1. **Tsiteeritakse** – Esitatakse noorteorganisatsiooni esindaja või organisatsiooni üldine sõnavõtt ainult tsitaadina. Ei esitata refereeringuid.
2. **Seisukohti refereeritakse, antakse edasi kaudselt** - Esitatakse noorteorganisatsiooni esindaja või organisatsiooni üldine sõnavõtt parafraseerides või refereerides.
3. **Tsiteeritakse, kui ka refereeritakse** - Esitatakse noorteorganisatsiooni esindaja või organisatsiooni üldine sõnavõtt nii tsitaatide kui ka parafraseeringute ja/või refereeringute kaudu.
4. **Mainitakse (ei esine kindlat kõneisikut)** – Organisatsiooni või selle esindajat mainitakse artiklis taustana ning nende seisukohti ei kanta edasi.

C5. Meedia vahendatud noorteorganisatsioonide sõnavõtu eesmärk – Näitab, mis põhjusel esineb noorteorganisatsioon ise või esindaja kaudu sõnavõtuga meedias. Näiteks mõnda päevakorras olevat probleemi kajastava artikli puhul oli luges autor sõnavõtu kommentaariks, aga mõne uue probleemi välja toomise avalduseks.

0. Sõnavõtt puudub – Artiklid, kus sõnavõttu ei esinenud ja organisatsiooni vaid mainiti taustainfona.

1. **Kommentaar** – Siia alla kuuluvad artiklid, milles noorteorganisatsioonide sõnavõttud olid seotud mõne juba eelnevalt püstitatud küsimuse, probleemi või teema kommenteerimisega. Kommentaariks luges autor lühemat sorti sõnavõtu või selgelt artiklis kommentaarina määratletud sõnavõtu. Näiteks noorteorganisatsioonide kommentaar kõigi riiklike õppekohtade tasuliseks muutmise kohta.
2. **Arvamus** – Artiklid, milles on noorteorganisatsioonid arvavad midagi juba olemasoleva ja avaliku arutluse all oleva probleemi kohta. Arvamuseks luges autor pikema arvamusloo või selgelt arvamusena määratletud sõnavõttud. Näiteks Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse arvamus tudengite kitsaste majutustingimuste üle.
3. **Avaldus** – Artiklid, kus esinetakse mingisuguse kindla uue avaliku avaldusega, näiteks noorteühingu Avatud Vabariik esindajate avalik hukkamõist eesti keele õpetusele vene koolides.
4. **Muu** - Artiklites esinenud organisatsioonide sõnavõtu eesmärk, mis eelmiste kategooriate alla ei sobitu. Siia kategooriasse sobitub näiteks Tartu Ülikooli Üliõpilasesindaja selgitus ja avalik vastus ülikooli sõrmuse valimiste protseduurist.

C6. Kõneisiku(te) positsioon organisatsioonis – Määratleb millisel positsioonil asub kõneisik organisatsiooni struktuuris.

0. **Puudub** – Kõneisik puudub, mainitakse vaid organisatsiooni üldiselt.
1. **Lihtliige** – Kõneisik on lihtliige.
2. **Juhatus liige** – Kõneisik kuulub juhatusse.
3. **Juhatus esimees/esinaine/juhataja** – Kõneisik on organisatsiooni juht.
4. **Muu** – Kõneisiku positsiooni pole võimalik määratleda või on tegemist mõne toetajaliikme, töötaja vms. positsiooniga inimesega.

D. Meedia hinnangud

D1. Hinnang artikli põhiprobleemile – Meedia hinnang artiklis läbivale põhiprobleemile või teemale arvestades ajakirjaniku teemakäsitluse tonaalsust, hinnanguid ning objektiivsust.

1. **Negatiivne** – Artikli autor kasutab negatiivseid hinnanguid artikli teemade kohta ning võtab selgelt mõne osapoole vastase seisukoha.

2. **Neutraalne** – Autor kasutab neutraalset sõnavara ning artikli fooni ei ole võimalik kindlaks teha või see on neutraalne. Samuti kuuluvad siia alla artiklid, milles oli nii negatiivseid, kui ka positiivseid hinnanguid võrdses mahus.

3. Positiivne – Autor kasutab selgelt ülistavaid hinnanguid artikli põhiteemadele ning loob sellega läbiva positiivse fooni. Samuti võtab autor selgelt mõnd osapoolt ülistava positsiooni.

D2. Hinnang noorteorganisatsiooni ütlustele, väljendatud seisukohtadele – Artikli autori hinnang artiklis sisalduvatele noorteorganisatsioonide ütlustele, seisukohtadele.

1. Negatiivne - Artikli autori hinnangud on negatiivsed artiklis sisalduvatele noorteorganisatsioonide ütlustele ja seisukohtadele. Autor võtab selgelt noorteorganisatsioonide seisukohtadele vastase positsiooni.

2. Neutraalne – Artikkel on neutraalse käsitlusega ja hinnangut ütlustele ei esine. Samuti kuuluvad siia alla artiklid, milles oli nii negatiivseid, kui ka positiivseid hinnanguid võrdses mahus.

3. Positiivne - Artikli autori hinnangud on positiivsed artiklis sisalduvatele noorteorganisatsioonide ütlustele ja seisukohtadele. Autor võtab selgelt noorteorganisatsioonide seisukohti pooldava positsiooni.

3.5. Probleemsed juhtumid kodeerimisel ja nende lahendamine

Kodeerimisel osutuks probleemseks kaks juhtu. Esimese juhtumi puhul oli artiklis mainitud vaid noorteorganisatsioone üldise nimetusega „Noorteorganisatsioonid“, seega oli raske panna seda kategooriasse organisatsioonidega, millel oli konkreetne nimi olemas. Samas oli aga oli võimalik seda artiklit teistesse kategooriatesse paigutada. Seega jäi antud artikkel valimist välja juhul, kui vaatlesin sõna saanud organisatsioonide nimesid ning võrdlesin katuseorganisatsioone ja üksikuid organisatsioone. Ülejäänud teistes kategooriates oli see väärtus esindatud.

Teise juhtumi puhul oli kolm artiklit, milles esines rohkem kui üks noorteorganisatsioon, seega tekkis küsimus, et millisest organisatsioonist lähtudes edasisi kategooriaid (alates kategooriast C2) analüüsida või peaks ühte ja sama artiklit kõigi erinevate organisatsioonide koha pealt kodeerima? Kahe artikli puhul selgus aga, et kõik organisatsioonid olid artiklis ühel tasemel (neid vaid mainiti artiklis) ning lisaks ka ühe valdkonna organisatsioonid (ühel juhul olid kõik poliitilised organisatsioonid ning teisel juhul erinevad noortekeskused). Seega sai neid edasi kodeerida võrdselt, kuid kui autor analüüsis organisatsioonide kajastatust

nimeliselt (kategooria C1) , siis võtsin kõiki organisatsioone eraldi. Niisamuti tegin ka ühe artikliga, milles olid küll erineva valdkonna organisatsioonid, kuid jällegi samal tasemel (neid vaid mainiti artiklis), seega kattusid nende edaspidised koodid.

3.6. Kvalitatiivne sisuanalüüs

Kvalitatiivse sisuanalüüsi tehes püüan noorteorganisatsioonidega seotud probleeme ning noorteorganisatsioonide poolt välja toodud probleeme klassifitseerida tähenduslikesse gruppides probleemide sarnasuse alusel tuues artiklitest tekstinäiteid, mis kinnitavad minu väiteid ja annavad vastuse uurimisküsimustele. Kvalitatiivset lähenemist nõudvaid uurimisküsimusi on antud töös 2: Milliseid probleeme tuuakse esile noorteorganisatsioonidega seoses? Milliseid probleeme noorteorganisatsioonide esindajad ise esile toovad? Probleemi all pean silmas negatiivse varjundiga teemat, mis oli artiklis esile tõstetud kas siis seoses noorteorganisatsioonidega, või noorteorganisatsioonide poolt (näiteks noorteorganisatsioonide alarahastatus või noorteorganisatsioonide vastuseis tasulisele õppele). Igas artiklis kaardistasin mõlema osapoole poolt ühe peamise probleemi, mis domineeris (ehk oli kajastuse mahu tõttu silmnähtavalt esile tõstetud). Kvalitatiivse analüüsi tulemusi tutvustan peatükis 3.2. „Artiklite temaatika“.

VI Tulemused

Selles peatükis toon välja analüüsi tulemused. Tulemuste esitluse aluseks on püstitatud uurimisküsimused ning neljas suuremas peatükis keskendun kahe aastakäigu võrdluses noorteorganisatsioonide kajastusele, žanritele, artiklite sisule ning meedia hinnangutele. Kategooriate analüüsi tulemusi, mis nõuavad kvalitatiivset lähenemist, esitan tuues välja probleeme ja illustreerides neid erinevate väljavõtetega tekstidest.

4.1. Noorteorganisatsioonide kajastatus

Esimene uurimisküsimus sai püstitatud eesmärgiga, et teada saada kui suures mahus ja kui sageli kajastab üleriigiline päevaleht noorteorganisatsioone. Analüüsist selgus, et 2005.a ilmus analüüsitud perioodil (aprill-detsember) kokku 49 noorteorganisatsiooni mainivat artiklit (vt. tabel 1.). 2010. aastal oli sama perioodi artiklite arv 40. Selline tulemus näitab, et noorteorganisatsioonide kajastuse sageduse on jäänud enam-vähem samaks.

Analüüsides artiklite arvu kuude lõikes, siis mõlema aastakäigu, nii 2005.a kui 2010.a, puhul on augustikuul ilmunud aasta keskmisest rohkem artikleid. Selle põhjuseks võib olla augustikuul elavnev avalik huvi kooliaasta alguse vastu. Noored on aga tihedalt seotud haridusteemadega ning seega on loomulik, et kui on elavnenud huvi algava kooliaasta vastu, siis on suurenenud ka huvi noorte tegemiste vastu.

Tabel 1. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv Postimehes 2005.a. ja 2010.a apr-dets kuude lõikes

Kuu	2005.a	2010.a
Aprill	10	4
Mai	12	6
Juuni	8	9
August	9	13
Oktoober	8	3
Detsember	2	5
Kokku	49	40
Kuu keskmine	8	7

Peale noorteorganisatsioonide kajastuse sageduse soovisin uurida ka kajastuse mahtu. 2005. aastal kirjutati Postimehe trükiväljaannetes kõige rohkem artikleid noorteorganisatsioonidest lühiauudisena (35 artiklit) ning 2010. aastal uudisloona (14 artiklit).

Analüüsist saadud tulemus näitab, et noorteorganisatsioonide kajastuse sagedus on küll võrreldes 2005.a ja 2010.a jäänud samale tasemele, ent kajastuse maht on mõnevõrra suurenenud. Seda ilmestab asjaolu, et kui 2005. aastal oli analüüsitud perioodil vaid üks noorteorganisatsioon puudutav arvamuskirjutus, siis 2010. aastal oli neid juba kuus. Lisaks oli 2010. aastal ka kaheksa artiklit muude žanritena avaldatud.

Tabel 2. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005.a ja 2010.a apr-dets. žanrite lõikes.

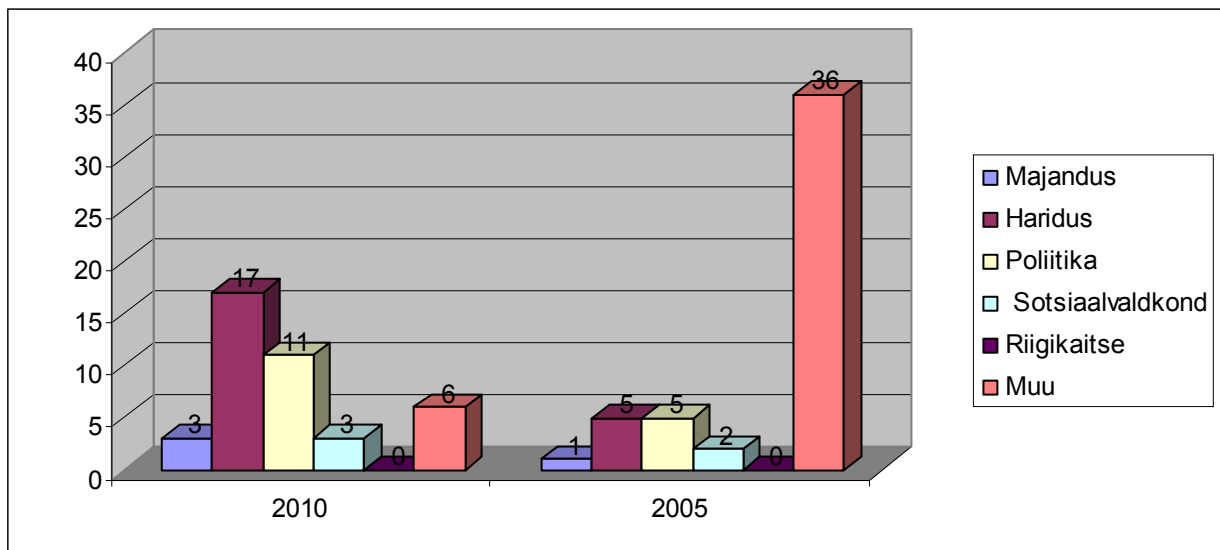
Žanr	2005.a	2010.a
Uudis	13	14
Lühiauudis - "Nupukene"	35	11
Arvamuskirjutus	1	6
Reportaaž	0	1
Olemuskirjutus	0	0
Muu	0	8

4.2. Artiklite temaatika

Peale noorteorganisatsioonide kajastamise, soovisin uurida ka noorteorganisatsioone kajastavate artiklite temaatikat ning probleeme, mis artiklites kerkivad esile seoses noorteorganisatsioonidega ja probleeme, mida noorteorganisatsioonid ise artiklites eile toovad.

Analüüsides noorteorganisatsioone kajastavate artiklite teemasid avastasin, et 2005. aastal kirjutati kõige enam artikleid (36 artiklit) teemadel, mis ei olnud seotud majanduse, hariduse, poliitika, sotsiaalvaldkonna ega riigikaitsega (vt. joonis 1.) 2010. aastal oli aga enim noorteorganisatsioone kajastavate artikleid kirjutatud hariduse teemadel (17 artiklit), mis näitab noorteorganisatsioone kajastavate artiklite muutumist sisulisemaks ja

fokuseeritumaks. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite sisulisemaks muutumist 2010. aastal võrreldes 2005. aastaga näitab ka suurenenud poliitikaalaste artiklite arv (11 artiklit).

Joonis 1. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005.a ja 2010.a apr-dets. artikli teemade lõikes.

Artiklites välja toodud probleemid, mis on just otseselt seotud noorteorganisatsioonidega, on peamiselt mõne kindla organisatsiooni kesksed. Näiteks kirjutab Triin Olvet 2005. aasta 5. mai artiklis sellest, kuidas „*Ligi pool sajandit tegutsenud Tallinna noorte merekлубi huviringid lõpetavad peatselt töö, sest linn vähendas klubile antavat toetust summani, mis äraelamist ei võimalda.*“ (Olvet 2005). Samuti mainib Priit Pullerits 11. mai 2010 Postimehes avaldatud arvamuses järgmist: „*Ühtse Eesti suurkogu järgsel pressikonverentsil tunnistas Ojasoo, et «plakatite sodimise idee andis meile Agu Uudelepp», kes viitas Keskerakonna noortekogu kunagisele majaseintele tehtud grafitile «Kranich 666»*“. Seega enamasti keskendutakse mõnele organisatsiooni enda probleemile või teole, mitte aga näiteks laiemale ühiskonda puudutavale probleemile.

Noorteorganisatsioonid ise tõid välja enamasti enda tegevusvaldkonnaga seotud probleeme. Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi esimees Gilber Kask kirjutab 2010. aasta 17. augusti Postimehes: „*Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts on abiarstide teemaga tegelenud mitu aastat. Praegu on arstitudengil võimalus töötada haiglas pärast neljandat kursust ainult abiõena, mis on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ kutse kvalifikatsiooni tunnustamise põhimõtetega ning piirab võimalusi teha arstiametile omaseid töökohustusi.*“ Samuti on 2005. aasta 11. augusti Postimehes Andrus Nilk kirjutanud: „*Eesti Üliõpilaskondade Liidu juhatuse esimees Allan Selirand näeb samuti võimalikku miinust, kui*

ülikool ei suuda tudengirohkuse süül kindlustada heatasemelist õpet“. Need näited ilmestavad asjaolu, et tihti ajakirjanduses probleemidest rääkides, tehakse seda enda valdkonna tasandil.

Samas tõid noorteorganisatsioonid ise ka välja ühiskonnas levivaid laiemaid probleeme. Eesti Noorteühenduste Liidu esimees Marit Valge kirjutab 2005.a 12. augusti Postimehe vastukaja rubriigis: *„Kui Piret Reiljan leiab, et keskmist Eesti noort inimest võib iseloomustada rullnoka kombel ringi lagastavate olevuste mõõdupuuga, siis võin mina sama hästi väita, et kogu Eesti rahvas on joodikud ja kurjategijad. Ometi see nii ei ole*“. Samuti on 2010. aasta 5. mai Postimehes lühiuudis „Riigikogu arutab sügisel valimisea langetamist“, milles mainitakse et *„Eesti Noorteühenduste Liit saatis riigikogu põhiseaduskomisjonile pöördumise, milles palus arutada valimisea langetamist*“ (Postimees 2010). Lisaks on ka näiteks Postimehe 2005.a 11. augusti lehes Rebekka Lotmani artiklis „Aastas saab HIVi kuus klassitäit koolilapsi“ kirjas see, et *„Lastekaitse liidu noortekogu hindab HIV-probleemi ääretult tõsiseks, mis vajab riigilt senisest konkreetsemat lähenemist ja sekkumist. Noortekogu 14–18-aastaste liikmete arust pööratakse surmaviiruse ennetustööle liiga vähe tähelepanu, eriti noorte seas*“. Eelnevad näited ilmestavad seda, et noorteorganisatsioonid võtavad sõna ka laiemate ühiskonna probleemide kohta.

4.3. Noorteorganisatsioonid ja kõneisikud

Noorteorganisatsioonidest oli 2005. ja 2010. aastal analüüsitud perioodil Postimehe trükiväljaandes ilmunud artiklites kokku kõige rohkem nähtav Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL) ning Eesti Õpilasesinduste Liit (EÕL) (vt. tabel.3). Samas kui EÜL oli nähtav mõlema aastakäigu artiklites, siis EÕL-i nime ei esinenud mitte üheski 2005. aasta vaadeldud artiklis. Sellise tulemuse taga võib olla 2010. aastal seoses uuenenud haridusseaduse jõustumise, riigieksamite tulemuste põhjal koostatavate edetabelite ning rahvusvahelise PISA testi tulemustega suurenenud haridusteemalised avalikud debadid, millest võtsid aktiivselt osa haridusega seotud noorteorganisatsioonid.

Organisatsioone, mida mainiti kahe aastakäigu peale rohkem, kui üks kord oli kokku 18 (vt tabel 3.). 2005.a aastal mainiti kõikides noorteorganisatsioonide kajastatavates artiklites üldse

34 erinevat organisatsiooni, millest 21 organisatsiooni mainiti vaid ühes artiklis. 2010.a mainiti artiklites 18 erinevat organisatsiooni, millest 11 mainiti vaid korra.

Seos enim kajastatud noorteorganisatsioonide tegevusvaldkondade ja enim kajastatud artiklite teemavaldkondade vahel on samuti tugev. Kui 2010. aastal kirjutati kõige rohkem noorteorganisatsioone puudutavaid artikleid hariduse teemadel (vt. joonis 1.), siis ongi oma tegevuses haridusele suunatud organisatsioonid 2010. aastal need, kes on enim nähtaval. Samasugune seos ilmneb ka 2005. aasta puhul, kus enim nähtaval on noortekeskused, mille tegevusvaldkond on lai ning seega toetab 2005. aastal enim ilmunud laiemast valdkonnast kirjutavate artiklite tulemust.

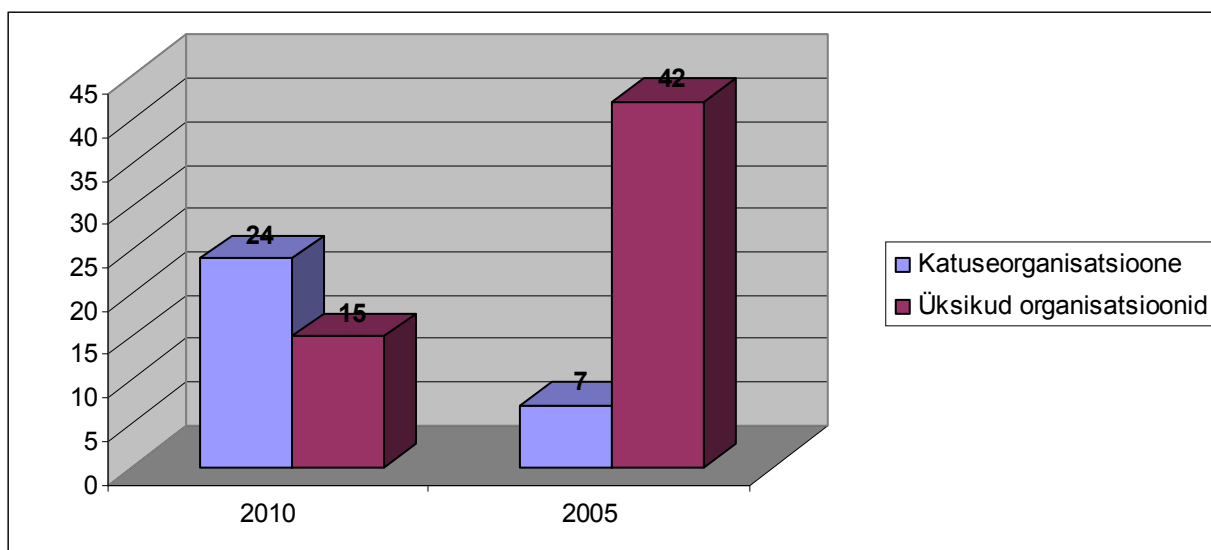
Sellise tulemuse põhjal võib probleemiks aga kujuneda meediapildi liigne kitsus. Antud analüüsi saadud tulemuste kohasel oleks justkui haridusega tegelevad organisatsioonid ja noortekeskused need, mida on kõige rohkem. See ei pruugi aga nii olla, kuna meedias olevad teemad ja esile kerkivad organisatsioonid on tihedalt seotud ning seega oleneb organisatsioonide nähtavus pigem teemade päevakajalisusest kui mõnest muust tegurist.

Tabel 3. Noorteorganisatsioonide mainimine neid kajastatavate artiklite arvu lõikes 2005.a ja 2010.a apr-dets. (Tabelis on organisatsioonid, mida mainiti rohkem kui 1 artiklis).

Noorteorganisatsiooni nimi	Organisatsiooni tegevusvaldkond	2005.a	2010.a	Kokku
Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL)	Haridus	5	8	13
Eesti Õpilasesinduste Liit	Haridus	0	9	9
Kesklinna avatud noortekeskus	Muu	6	0	6
Keskerakonna Noortekogu	Poliitika	2	3	5
Lasnamäe avatud noortekeskus	Muu	5	0	5
Kanutiaia Noortemaja	Muu	4	0	4
Nõmme avatud noortekeskus	Muu	3	0	3
Eesti Noorteühenduste Liit	Muu	0	3	3
Rahvaliidu Noored	Poliitika	0	3	3
Noored Sotsiaaldemokraadid	Poliitika	1	2	3
Noorteühing Avatud Vabariik	Muu	1	2	3
Mustamäe avatud noortekeskus	Muu	2	0	2
Kristiine Noortekeskus	Muu	2	0	2
Reformierakonna Noortekogu	Poliitika	2	0	2
Tallinna Üliõpilaskondade Ümarlaud	Haridus	0	2	2
Noorteühing Avatud Vabariik	Muu	1	2	3

Noorteklubi "Keelutsoon"	Muu	2	0	2
Noorte Mereklubi	Muu	2	0	2

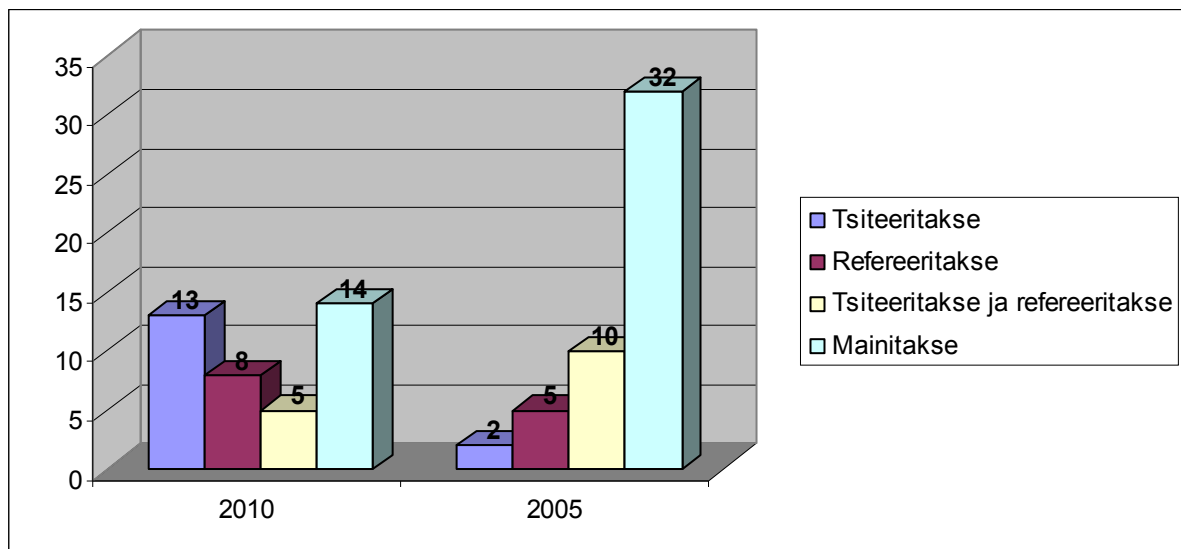
Võrreldes katuseorganisatsioonide, ehk siis organisatsioonide, mille alla kuulub mitu üksikut organisatsiooni, ning üksikute organisatsioonide kajastust, siis selgus et 2005. aastal kirjutati Postimehe artiklites, milles esines noorteorganisatsioone, rohkem üksikutest noorteorganisatsioonidest (42 artiklis 49-st esines üksik noorteorganisatsioon) (vt. joonis 2.) 2010. aastal aga oli katuseorganisatsioonide kajastus suurem, kui üksikute organisatsioonide oma (24 artiklis esines katuseorganisatsioon 39-st) (vt. joonis 2.). Sellise tulemuse põhjuseks on 2005. aasta suur avatud noortekeskuste teadete avaldamise hulk, mille tingis aastakäigule iseloomulik Postimehe paberväljaande formaat. Avatud noortekeskused on aga üksikud organisatsioonid, mille tõttu kujunes ka selline tulemus 2005. aastal. 2010. aasta tulemuse põhjenduseks võib lugeda suuri hariduseteemalisi debatte, millest võtsid osa haridusvaldkonnaga seotud organisatsioonid. Enamus sellistest organisatsioonidest on aga katuseorganisatsioonid, nagu Eesti Üliõpilaskondade Liit ning Eesti Õpilasesinduste Liit.

Joonis 2. Üksikute noorteorganisatsioonide ja katuseorganisatsioonide kajastatavate artiklite arv 2005.a ja 2010.a apr-dets.

Analüüsides noorteorganisatsioonide sõnavõtu aktiivsust artiklites selgus, et nii 2005. aastal kui ka 2010. aasta Postimehe artiklites kõige rohkem mainiti noorteorganisatsioone

taustainfona (vt. joonis 3.). Aastakäike võrreldes on aga näha sisulise meediakajastuse suurenemise tendentsi, kuna võrreldes 2005. aastaga on 2010. aastal suurenenud nii noorteorganisatsioonide tsiteerimine artiklites, kui ka nende mõtete refereerimine. Samuti on vähenenud noorteorganisatsioonide taustainfona mainimine.

Joonis 3. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005. ja 2010.a apr-dets. sõnavõtu aktiivsuse lõikes artiklites.

Selleks, et uurida noorteorganisatsioonide sõnavõttu artiklites sügavamalt, analüüsisin noorteorganisatsioonide sõnavõttude eesmäärke. 2005.a. puudus enamikel artiklites (30 artiklis), milles esines mõne organisatsiooni nimi, sõnavõtt sootuks (vt. tabel 4.). Nendes artiklites lihtsalt mainiti noorteorganisatsiooni, kuid keegi organisatsiooni nimel sõna ei võtnud või ei esitatud ka organisatsiooni üldisi seisukohti. Kui vaadelda aga ülejäänud 2005.a. artikleid, kus sõnavõtte esines, siis enim kommenteerisid noorteorganisatsioonid mingisuguseid probleeme ja teemasid või esinesid mingisuguse avaldusega tuues välja mõne uue teema või probleemi. Samuti ei avaldanud meedia 2005. aastal noorteorganisatsioonide pikemaid arvamused, kuna 2005 aastal esines neid vaid ühes artiklis.

Vaadates 2010. aastat selgub, et vastupidiselt 2005. aastale said noorteorganisatsioonid artiklites sõna just enim oma arvamuse avaldamiseks (13 artiklis). See näitab, et meedia on võrreldes 2005. aastaga hakanud rohkem avaldama noorteorganisatsioonide arvamusi erinevate teemade ja probleemide kohta. Lisaks on tunduvalt vähenenud ka artiklite arv, kus noorteorganisatsioone mainitakse vaid taustainfona ja neile sõna ei anta (2005.a. 30 artiklit

49-st, 2010.a 11 artiklit 40-st). Selline tulemus näitab seda, et noorteorganisatsioonidesse suhtumine on muutunud, neid võetakse rohkem tõsiselt ning nende arvamustega arvestatakse.

Tabel 4. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005. ja 2010.a apr-dets. artiklis esinenud sõnavõtu eesmärkide lõikes.

Sõnavõtu eesmärk	2005.a	2010.a
Sõnavõtt puudub	30	11
Kommentaar	8	9
Arvamus	1	13
Avaldus	9	7
Muu	1	0

Noorteorganisatsioone kajastavates artiklites puudus 2005.a enamikel juhtudel (34 artiklis) kõneisik (vt. tabel 5.) Samas on näha nii 2005.a, kui ka 2010.a põhjal (tabel 5.), et noorteorganisatsioonide puhul eelistab meedia kõneisikuna organisatsiooni juhti ehk juhatuse esimeest, esinaist või juhatajat. Selle põhjuseks on ilmselt eeldus, et juht on legitiimne isik, kes esindab organisatsiooni ning peab selle eest ka kõnelema.

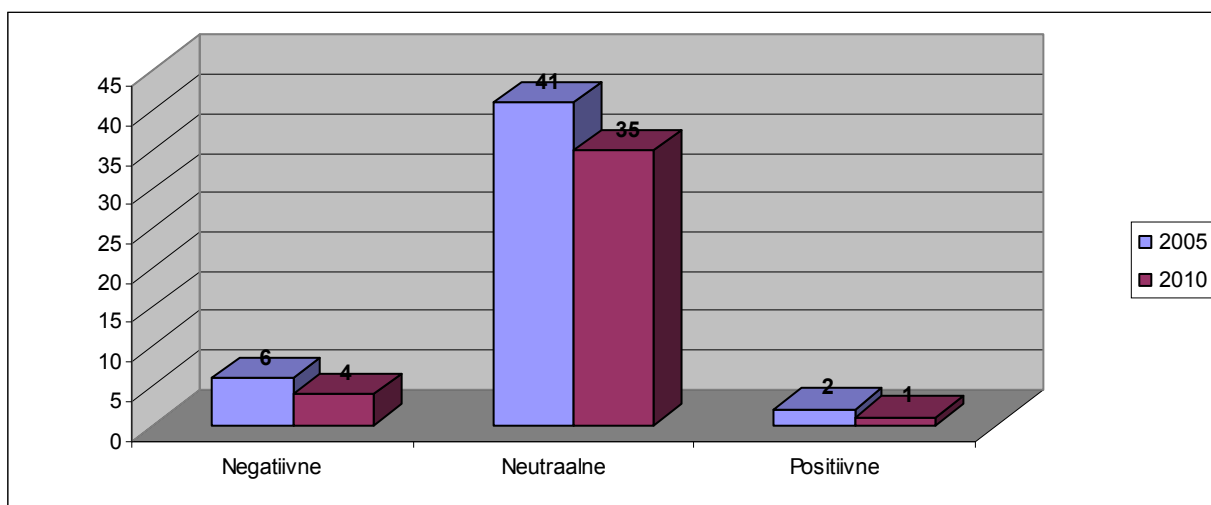
Tabel 5. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005. ja 2010.a apr-dets. artiklis esinevate kõneisikute positsioonide lõikes organisatsioonis

Kõneisiku positsioon noorteorganisatsioonis	2005.a	2010.a
Puudub	34	19
Liige	1	1
Juhatuse liige	1	4
Juhatuse esimees/esinaine/juhataja	8	16
Muu	5	0

4.4. Meedia hinnangud

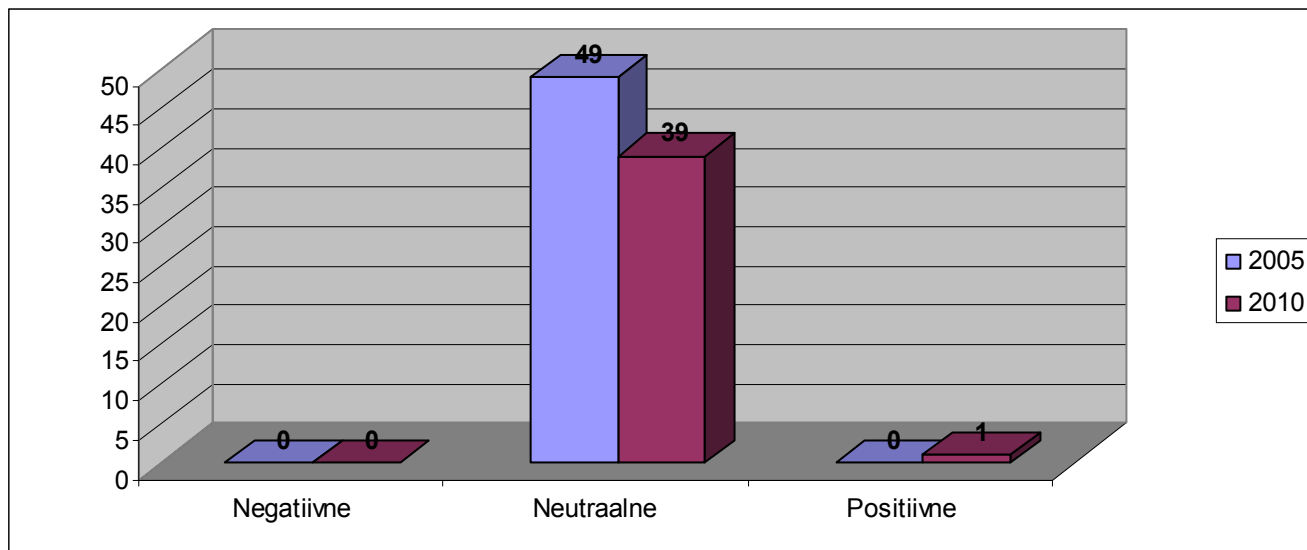
Käesolevas töös soovisin ka uurida seda, millised hoiakud noorteorganisatsioonide suhtes tulevad ajalehes esile. Selleks uurisin meedia hinnanguid noorteorganisatsioonide kajastavate artiklite teemadele ning ka meedia hinnanguid noorteorganisatsioonide ütlustele ja väljendatud seisukohtadele.

Artiklid, mis kajastasid noorteorganisatsioone, olid kirjutatud nii 2005.a kui ka 2010.a neutraalselt. Artiklite autor oli artiklite teemasid käsitletud neutraalselt (vt. joonis 4.) , ehk ei olnud andud negatiivseid hinnanguid teemadele, võtnud osapoolte poolt või vastu positsioone ega kajastanud ühte poole rohkem kui teisi. Mõningad üksikud juhtumid leidsid (2005.a 6 artiklit ja 2010.a 4 artiklit) kus artikli autor oli kajastanud mõne poole seisukohti rohke kui teise või nõustunud selgelt mõne osapoollega, kuid neid oli vähe. Seega meedia kajastab noorteorganisatsioonidega seotud artiklite teemasid neutraalselt ning ei kaldu äärmustesse.

Joonis 4. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005. ja 2010.a apr-dets. arvestades artiklites leiduvat meedia hinnangut artikli põhiprobleemile.

Meedia ei anna hinnanguid ka noorteorganisatsioonide sõnavõttudele ega ütlustele. Seda tõestab joonisel 5. välja toodud andmed, mis näitavad et 2005.a oli kõigis 49 artiklis meedia hoidunud hinnangutest noorteorganisatsioonide ütlustele või olnud nende suhtes neutraalne (vt. joonis 5). Niisamuti oli ka 2010.a 40-st artiklist vaid ühes artikli autor avaldanud poolehoidu noorteorganisatsiooni avaldusele. Ülejäänud 39 artikli puhul ei ilmnenu meedia hinnangut noorteorganisatsioonide ütlustele või need olid neutraalsed ja objektiivsed.

Joonis 5. Noorteorganisatsioone kajastavate artiklite arv 2005. ja 2010.a apr-dets. arvestades artiklites leiduvat meedia hinnangut noorteorganisatsioonide ütlustele.

V Järeldused ja diskussioon

Käesolevas bakalaureusetöös uurisin noorteorganisatsioonide kajastust Eesti päevalehtedes ajalehe Postimees näitel. Selleks, et uurimust fookuseerida püstitasin 4 uurimisküsimuste blokki.

Esiteks uurisin seda, kui sageli ja kui suures mahus kajastab üleriigiline päevaleht noorteorganisatsioone. Uurimusest selgus, et võrreldes 2005.a ja 2010.a on noorteorganisatsioonide kajastus ajalehe Postimees trükiväljaandes jäänud põhimõtteliselt samaks. Sellise tulemuse põhjuseks võib pidada nii 2005.a. Postimehe teistsugust kujundust ja võimalusi, hilisemat majanduslangust, mis sundis päevalehti õhemaid numbreid välja andma ning aastakäikude erinevaid sündmusi. Postimehe 2005.a ja 2010.a trükiversioonid erinesid selle poolest, et 2005.a väljaanne võimaldas oma igapäevasel teemaküljel „Tallinn“ Tallinna avatud noortekeskustel sündmusi kajastada ning see tõstis omakorda noorteorganisatsioonide kajastuse. Selline võimalus 2010.a aga puudus. Lisaks olid 2010.a lehenumbri märgatavalt õhemad, mis tingib tihedama konkurentsi informatsiooni vahel, mis lehte pääseb. Samuti ei esinenud 2005.a peale kohalike omavalitsuste valimiste kandvamaid teemasid, mis oleksid olnud pikemalt avalikkuse kõrgendatud tähelepanu all. Seevastu 2010.a oli neid rohkem, näiteks 2011.a riigikogu valimised ning Eesti liitumine eurotsooniga. Noorteorganisatsioonide kajastuse samaks jäämise põhjuseks võib olla ka endiselt noorteühenduste suur probleem oma liikmeskonna aktiivsel kaasamisel arvamuse kujundamise protsessi (Jõe & Oga 2005). Selle tõttu ei suuda noorteühendused endiselt luua piisavalt laiapõhjalisi, argumenteeritud ning väljatöötatud sõnumeid, mis võiksid kajastust leida. Kui siia juurde lisada ka ajafaktor (Jõe & Oga 2005), ehk noorteorganisatsioonide suuruse ja vabatahtliku olemuse tõttu sõnumite väljatöötamiseks kuluv pikk aeg, siis jõuavad need arvamused tihti ilmselt liiga hilja meediani.

Noorteorganisatsioonide kajastuse mahu uurimiseks analüüsisin seda, kui mitmekesine või üksluine on noorteorganisatsioonide kajastamine žanriliselt. Uurimusest selgus, et kuigi pikemate uudislugude maht on jäänud samaks, siis oluliselt on võrreldes 2005.a vähenenud 2010.a lühiuudiste arv ning suurenenud arvamusaluste ja muude žanrite osakaal. Selline tulemus näitab, et noorteorganisatsioone kajastavad artiklid Eesti trükiajakirjanduses on

muutumas sisukamaks ning mitmekesisemaks. Samas võib sellise tulemuse taga olla ka ühiskonnas toimuvate protsesside tõttu (näiteks majanduslangus ja informatsiooni rohkus) ajakirjandusmaastiku muutumine. Tiheda konkurentsi tõttu on päevalehed sunnitud kasutama erinevaid võtteid oma lugejaskonna säilitamiseks ning suurendamiseks. Selleks aga kasutatakse võimalikult erinevaid žanrilisi võtteid (näiteks rohkem pildireportaaže), kui ka kujunduslikke elemente (näiteks rohkem tsitaadikaste ja lühikesi arvamusaluseid).

Teiseks uurisin seda, missuguste teemavaldkondadega ja probleemidega seoses noorteorganisatsioonide kujutatakse ning milliseid probleeme noorteorganisatsioonid ise esile toovad. Uurimusest selgus, et 2005.a kirjutati kõige rohkem noorteorganisatsioonide kajastatavaid artikleid erinevatel teemadel, mis ei haaku majanduse, hariduse, poliitika, sotsiaalvaldkonna ega riigikaitsega ning 2010. aastal oli kõige rohkem artikleid seoses noorteorganisatsioonidega kirjutatud hariduse teemadel. 2005.a sellise tulemuse taga on samuti selle aastakäigu päevalehe Postimees formaat, mis võimaldas Tallinna avatud noortekeskusel oma üritusi kuulutada ja kajastada. 2010. aasta haridusteemaliste artiklite suur osakaal (kui ka poliitikateemaliste artiklite osakaal) näitab aga, et võrreldes 2005.a on noorteorganisatsioonide kajastus muutunud sisulisemaks ning enam ei piirduta vaid organisatsiooni sündmustest rääkimisega vaid antakse noorteorganisatsioonidele sõna ka sisulisemate küsimuste puhul. Noorteorganisatsioonide kajastamine haridust puudutavates artiklites on ootuspärane ka selle tõttu, et vabaühenduste (mille osaks on ka noorteorganisatsioonid) tööst võtavad aktiivselt osa ligi pool Eesti kõrgharitud elanikkonnast (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Seega on noorteorganisatsioonidele nii nende liikmete kui ka tegevussuuna tõttu tähtis hariduse edasine käekäik ja areng.

Samas on aga enamus probleeme, mis artiklites seoses noorteorganisatsioonidega välja on toodud, suures osas suunatud konkreetsele organisatsioonile, mitte aga laiemalt ühiskonnale. Eesti trükimeedia ei laienda tavaliselt mõne noorteorganisatsioonidega seotud probleeme üldisematele probleemidele vaid arutleb nende üle vaid organisatsiooni tasandil. Seevastu noorteorganisatsioonid toovad ise välja enamasti nii enda tegevusvaldkonnaga seotud probleeme, kui ka ühiskonna probleeme laiemalt. Selle põhjuseks, miks meedia ei räägi ühiskonna probleemidest läbi noorteorganisatsioonide või nende kaudu võib olla noorteorganisatsioonide nõrk autoriteetsus. Näiteks töötusest rääkides, teeb meedia seda läbi täiskasvanud inimeste, kelle on pered, kuna see läheb auditooriumile rohkem korda. Kui

meedia räägiks töötusest läbi noorte tööpuuduse protsendi ei ole see nii mõjuv, kuna noortelt ei oodatagi töötamist.

Kolmandaks uurisin seda, millised organisatsioonid saavad rohkem kajastust, kui suures ulatuses antakse sõna noorteorganisatsioonide esindajatele ning millisel positsioonil asuvad kõneisikud organisatsioonis.

Kõige rohkem kajastust Postimehe trükiväljaandes 2005.a ja 2010.a kokku said Eesti Üliõpilaskondade Liit ja Eesti Õpilaskondade Liit. Kui võrrelda aga aastakäike, siis selgub, et 2005.a. said enim kajastust Tallinnas asuvad avatud noortekeskused. Sellise tulemuse taga on jällegi 2005.a Postimehe eripära võrreldes 2010.a, mis võimaldas oma teemalehel „Tallinn“ avaldada avatud noortekeskuste infot. 2010.a haridusorganisatsioonide rohke kajastuse taga on ilmselt aga ühiskonnas suurenenud avalik debatt erinevate haridust puudutavate küsimuste üle, nagu seda on koolide pingeridade koostamine riigieksamite tulemuste põhjal ning rahvusvahelise PISA testi tulemused. Seega noorteorganisatsioonide kajastatus Eesti trükimeedias sõltub suuresti ka päevakorral olevatest küsimustest ja avalikest debattidest ning noorteorganisatsioonide suunitlusest.

Analüüsides noorteorganisatsioonide sõnavõttude aktiivsust artiklites, selgus et Eesti trükimeedias on tendents selle poole, et noorteorganisatsioonide sõnumeid on hakatud pidama 2010.a tähtsamaks kui seda oli 2005.a. Vähenenud on oluliselt noorteorganisatsioonide mainimine taustainfona artiklites ning suurenenud on noorteorganisatsioonide tsiteerimine artiklites. Osalt on sellise tulemuse põhjuseks ilmselt samuti 2005.a suur avatud noortekeskuste ürituste kajastuste osakaal, kuid suurenenud organisatsioonide tsiteerimine artiklites kinnitab organisatsioonide sõnavõttude kajastuse autoriteetsemaks muutumist.

Noorteorganisatsioonide sõnavõttude eesmärke uurides selgus, et meediakajastus on jäänud põhimõtteliselt samaks, ent suurenenud on sõnavõttude sisuline külg. Kui 2005.a enamikul juhtudel puudus noorteorganisatsioone kajastavates artiklites sõnavõtt sootuks või oli tegemist vaid mõne teema kommenteerimisega ning avaldusega, siis 2010.a oli juba märgatavalt tõusnud organisatsioonide arvamuste avaldamine artiklites.

Uurides kõneisikute positsiooni organisatsioonides, selgus, et noorteorganisatsioonide kõneisikute kasutamine meedias suurenenud ning enim kasutatakse kõneisikutena

organisatsioonide juhte (juhatuse esimees, juhataja, president jne.). Kõneisikute kasutamise suurenemine näitab mõnevõrra noorteorganisatsioonide autoriteetsuse tõusu. Samas tuleb aga silmas pidada et 2005.a suure artiklite arvu taga, milles puudusid kõneisikud, on avatud noortekeskuste suur kajastatus muude, pigem reklaamilike žanritena.

Neljandaks uurisin meedia hinnanguid noorteorganisatsioone kajastavate artiklite teemadele ning ka meedia hinnanguid noorteorganisatsioonide ütlustele ja väljendatud seisukohtadele. Analüüsist selgus, et meedia hinnangud nii noorteorganisatsioonide ütlustele, kui ka noorteorganisatsioone kajastavate artiklite teemadele ning probleemidele on neutraalsed ja tasakaalustatud või puuduvad sootuks. Selline tulemus võib näidata Eesti meedia tasakaalukust, mis ei luba ajakirjanikel võtta äratuntavalt poolt ja vastu positsioone või anda mõnele osapoolele vähem sõna kui teisele.

Bakalaureusetöös ilmnunud mõningate tendentside taga (näiteks kajastuse jäämine samale tasemele) on kindlasti ka noorte üha vähenev arv ja suurenev väljaränne (Parts 2010). Seetõttu ei ole võimalik suurendada oluliselt noorteorganisatsioonide liikmeskonda aktiivselt ühiskonna probleemides ja arengutes kaasaráäkivate noorte võrra. Selliseid noori on vähe või oma aktiivsuse tõttu otsivad nad muid väljakutseid ja kuna Euroopas liikumine on tänu Eesti astumisega Euroopa Liitu ning ühinemisega Schengeni õigusruumiga muutunud äärmiselt lihtsaks, siis nad seda ka teevad. See aga nõrgendab noorteorganisatsioonide aktiivsust ja võimekust pidevalt avalikult ühiskonnas toimuvates protsessides kaasa ráákida.

Noorteühendustes osalemise vähene aktiivsus mõjutab aga oluliselt kodanikuühiskonna arengut, kuna noored vanuses 18-29 on isegi suhteliselt aktiivne vabaühenduste tööst osavõttev vanusegrupp (Hinno, Lagerspetz, Vallimäe 2009). Seega kui väheneb Eesti kodanikeühiskonna ühe aktiivsema osa, ehk noorteorganisatsioonide, liikmete arv, nõrgeneb ka kodanikuühiskond ise, sest puudub sellest aktiivselt osa võttev oluline hulk elanikkonnast.

Kuigi töö käigus kogutud andmete maht oli piisav tegemaks üldisemaid järeldusi, tuleks antud teemat veel sügavamalt edasi uurida. Võiks analüüsida veel ka kohalikke lehti, sest üleriigilisse meediasse kindlasti paljud lokaalseid noorteorganisatsioone puudutavad sündmused ei jõua. Samuti ühe aasta juurdevõtmisega saaks rohkem selgust ka sellest, et kui palju mõjutab analüüsi 2005.a olnud suur avatud noortekeskuste sündmuste kajastus. Muidugi võiks avatud noortekeskused ka valimist välja jätta ja teostada analüüs neid arvestamata.

Samuti oleks tarvis suurendada kvalitatiivset tulemuste uurimist. Antud uuringuga on saavutatud väike osa noorteorganisatsioonide kajastatusest Eesti meediamaastikul. Nüüd tuleks seda laiendada ning uurida ka teisi meediakanaleid ning kajastatuse põhjuseid.

VI Kokkuvõte

Käesoleva uurimuse peamine eesmärk oli uurida noorteorganisatsioonide kajastust Eesti trükimeedias ehk päevalehtedes. Ma soovisin teada saada noorteorganisatsioonide kajastatuse mahtu ja sagedust, noorteorganisatsioone kajastavate artiklite temaatikat, enim kajastust saanud noorteorganisatsioone, kõneisikute kasutamist artiklites ning meedia hinnanguid noorteorganisatsioone kajastavatele artiklitele.

Selleks et neid valdkondi uurida, püstitasin 4 uurimisküsimuste blokki, millele toetumine aitaks jõuda töös püstitatud eesmärkide saavutamiseni. Valimiks võtsin 2005. ja 2010.a aprilli, mai, juuni, augusti, oktoobri ja detsembri ajalehe Postimees trükiväljaande numbrid. Kokku ilmus nende kahe perioodi peale 89 noorteorganisatsiooni kajastavat artiklit. Analüüsiks kasutasin nii kvantitatiivset, kui ka kvalitatiivset uurimismeetodit.

Teoreetilise ülevaate peatükis tegin ülevaate noorteorganisatsioonidest, kui kodanikuühiskonna ühest osast, noorte huvitegevusest ja noorsoopoliitikast Eestis, noorteorganisatsioonide toimimise põhimõtetest ning noorteorganisatsioonide tegevuse kajastamisest Eesti meedias.

Esiteks uurisin seda, kui sageli ja kui suures mahus kajastab üleriigiline päevaleht noorteorganisatsioone. Analüüsist selgus, et 2005.a ilmus kokku 49 noorteorganisatsiooni kajastavat artiklit ning 2010.a 40 artiklit. Lisaks tuli uuringust välja, et võrreldes 2005.a ja 2010.a oli küll uudislugude osakaal noorteorganisatsioone kajastavates artiklites jäänud valdavalt samaks (vastavalt 13 artiklit ja 14 artiklit), kuid 2010.a oli suurenenud arvamislugude (2005.a üks artikkel, 2010.a kuus artiklit) ning muude žanrite arv (2005.a mitte ühtegi, 2010.a kaheksa artiklit).

Teiseks uurisin seda, missuguste teemavaldkondadega ja probleemidega seoses noorteorganisatsioone kujutatakse ning milliseid probleeme noorteorganisatsioonid ise esile toovad. Uurimusest selgus, et 2005.a kirjutati noorteorganisatsioone kajastavaid artikleid enim muudel teemadel kui majandus, haridus, poliitika, sotsiaalvaldkond ning riigikaitse. 2010. aastal oli kõige suurem osakaal aga hariduseteemalistel artiklidel (17 artiklit 40-st). Lisaks selgus, et enamus probleeme, mis on artiklites seoses noorteorganisatsioonidega välja

toodud, on suures osas suunatud konkreetsele organisatsioonile, mitte aga laiemalt ühiskonnale. Samas tuli välja, et noorteorganisatsioonid ise toovad välja enamasti nii enda tegevusvaldkonnaga seotud probleeme, kui ka ühiskonna probleeme laiemalt.

Kolmandaks uurisin seda, millised organisatsioonid saavad rohkem kajastust, kui suures ulatuses antakse sõna noorteorganisatsioonide esindajatele ning millisel positsioonil asuvad kõneisikud organisatsioonis. Uurimusest tuli välja, et kõige rohkem kajastust said 2005.a ja 2010.a kokku Eesti Üliõpilaskondade Liit (kokku 13 artiklit) ning Eesti Õpilasesinduste Liit (kokku 9 artiklit). Noorteorganisatsioonide sõnavõttu vaadates selgus, et 2005.a noorteorganisatsioone enamasti vaid mainiti neid kajastavates artiklites (32 artiklis 49-st), kuid 2010.a oli noorteorganisatsioonide mainimine vähenenud ning peaaegu võrdne organisatsioonide tsiteerimisega artiklis. Vaadates kõneisikute positsiooni noorteorganisatsioonides, siis selgus, et 2005.a puudus enamikel juhtudel (34 artiklis 49-st) kõneisik sootuks või kui kõneisik artiklis esines, siis oli kõneisiku näol tegemist organisatsiooni juhiga. 2010.a aga oli suurenenud kõneisikute osalemise arv artiklites ning 16 artiklis oli kõneisiku näol tegemist organisatsiooni juhiga.

Viimaseks uurisin meedia hinnanguid noorteorganisatsioone kajastavate artiklite teemadele ning meedia hinnanguid noorteorganisatsioonide ütlustele ja väljendatud seisukohtadele. Analüüsist selgus, et meedia hinnangud nii noorteorganisatsioonide ütlustele, kui ka noorteorganisatsioone kajastavate artiklite teemadele ning probleemidele on neutraalsed ja tasakaalustatud või puuduvad sootuks.

Diskussiooni ja järelduste peatükis esitasin muuhulgas ka võimalused kuhu töö võiks edasi areneda. Minu soovitused oleks empiiriliselt laiendada tööd (võtta juurde veel üks aasta) ning seejärel uurida kvalitatiivselt sügavamalt olukorra põhjuseid. Praegu hakkab tekkima pilt sellest, milline on noorteorganisatsioonide kajastus Eesti trükimeedias, kuid seda oleks vaja laiendada ja hakata lähemalt uurima seda, miks see nii on.

Kokkuvõttes võib öelda, et töö täitis oma eesmärged, kuna tekkis üldpilt sellest, milline on noorteorganisatsioonide kajastus Eesti trükimeedias. Samas jäi vajaka sügavamast uuringust selle kohta miks see pilt selline on ning uurimus ei kajasta või kajastab nõrgalt mõningaid seoseid (näiteks tihedamat seost noorteorganisatsioonide tegevusvaldkondade ja teemade suhtes, mille kohta sõna võetakse).

VII Summary

„THE COVERING OF YOUTH ORGANIZATIONS IN ESTONIAN PUBLISHING PRESS EXAMPLED BY THE „POSTIMEES”

The aim on this thesis was to map the publishing situation of youth organizations in Estonian publishing press. The author wanted to find out the capacity and frequency of the youth organizations media covering, the themes of the articles covering the youth organizations, the organizations that get the most covering, use of spokespersons in articles and media's judgments about the themes of the articles and about the youth organizations.

.For accomplishing all these purposes the author raised 4 research questions blocks. For the authors selection was all articles published in Estonian newspaper Postimees printal version in April, May, June, August, October, December of 2005 and 2010. The articles about youth organizations that matched the criteria were finally 89. For method author used both quantitative and qualitative content analysis methods.

In the theoretical chapter the author made overview about the youth organizations as a part of citizen society, about the youth activity and politics in Estonia, about the working principles of youth organizations and about the youth organizations in Estonian media.

First the author researched how often and in which capacity the national newspaper is covering the youth organizations. From the analysis turned out that in 2005 were printed 49 articles that covered the youth organizations and in 2010 there were 40 articles. Also turned out that the number of full news stories were remained the same both in 2005 and 2010 but in 2010 there were more opinion articles and other genres.

Second the author researched themes related the most with youth organizations in publishing media, which are the problems that are pointed out about the youth organizations and which are the problems that youth organizations themselves point out the most. Turned out that in 2005 most articles covering the youth organizations were written about other themes than economy, education, politics, social problems and

national defense. In 2010 the most articles covering youth organizations were written about the education (17 articles from 40 total). Also turned out that most of the problems, which were brought out about the youth organizations, were only about the concrete organizations, but not about the wider problems of society. But the youth organizations themselves brought out the problems about the themes that they were part of and also themes that were wider in society.

For third the author researched the organizations that get the most covering and the use of spokespersons in articles. It turned out that in 2005 and 2010 together got most media covering Estonian School Student Councils' Union (13 articles) and Federation of Estonian Student Unions (9 articles). If author analyzed articles where were asked or stated the opinion of the youth organizations, it turned out that in 2005 in most of articles the youth organizations were only mentioned, but in 2010 the mention the youth organizations were equal of quoting the youth organizations. If the author looked the position of the spokespersons then it turned out that in 2005 the most cases there weren't any spokesperson at all (34 articles from 49 total there weren't any spokespersons). And if there were then they were board leaders or any other place on top of the organization. In 2010 there were more covering of the spokespersons and in most of the cases they were also leaders of the organizations (in 16 articles from 40 total).

Finally researching the media's judgments towards the acts and comments of the youth organizations and about the themes of articles covering the youth organizations, turned out that in most of the cases the media's judgments didn't accured or weren't noticeable. Even when media gave any judgments, then they were balanced and neutral.

For conclusion the research filled its purposes of giving the wider picture about the situation of covering the youth organizations in Estonian publishing press. But still should be a deeper research about the results of this work. The empirical material should be a little wider (there should be also another year analyzed for addition) and there should be a deeper qualitative analyze about the results.

VIII Kasutatud kirjandus

Alapuro, R. (2007). Vene ja Eesti kodanikuühiskonna diskursuse võrdlev analüüs. E. Rikmann (toim.). *Algatus, osalus ja organisatsioonid: uurimusi Eesti kodanikuühiskonnast*. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 25-50.

Berelson, B. (1959). Content Analysis. Gardner Lindzey (toim.). *Handbook of Social Psychology. Vol. 1: Theory and Method*. London: Addison-Wesley Pub. Co.,

van Dijk, A.T. (1998). *Ideoloogia: multidistsiplinaarne käsitus*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Hennoste, T. (2001). *Uudise käsiraamat: kuidas otsida, kirjutada, toimetada ja serveerida ajaleheuudist*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Hinno, K. & M. Lagerspetz & T. Vallimäe. (2009). *Kolmas sektor arvupeeglis*. Tallinn

Jõe, H & T. Oga (2005). *Eestis tegutsevate noorteorganisatsioonide ja noorteorganisatsioonide katuseorganisatsioonide uuring*. Tallinn

Kalmus, V. (2007). *Meedia ja kommunikatsiooni uurimismeetodid*. Loengukonspekt.

Kask, G. (2010). Tudeng arstiabiks. *Postimees*, 17. august

Kivirähk, J. & M. Lagerspetz & E. Rikmann & A. Toots (2008). Demokraatia ja kodanikuühiskond. M. Heidmets (toim.). *Eesti Inimarengu Aruanne 2007*. Tallinn: OÜ Print Best, 28-39.

Lagerspetz M. & R. Ruutsoo & E. Rikmann. (2007). Sissejuhatus: kaks aastakümnet kodanikualgatus, poolteist aastakümnet kodanikualgatuse uurimist Eestis. E. Rikmann (toim.). *Algatus, osalus ja organisatsioonid: uurimusi Eesti kodanikuühiskonnast*. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 7-22.

Lagerspetz, M. & A. Trummal & R. Ruutsoo & E. Rikmann & D.Liiv. (2003). *Tuntud ja tundmatu kodanikuühiskond*. Tallinn: Kirjastuse „Kunst“ AS

- Lotman, R. (2005). Aastas saab HIVi kuus klassitait koolilapsi. *Postimees*, 11. august.
- McQuail, D. (2000). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Nilk, A. (2005). Vastuvõtukord kütab ülikoolide vahel tuli. *Postimees*, 11. august.
- Noorsootöö seadus (2010). http://www.riigikogu.ee/?page=en_vaade&op=ems&eid=909241 (vaadatud aprill 2011).
- Olvet, T. (2005). Noorte mereklubi paneb ukse kinni. *Postimees*, 5. mai.
- Parts, V. (2010). *Noortemonitor 2009*. Tallinn: Ofset OÜ
- Peterson A-L. & K. Kaljund. (2007). Avalikkuse eeldustest Eestis: kodanikualgatusega seotud stereotüüpiseerivad pildid meediasuhtluses. E. Rikmann (toim.). *Algatus, osalus ja organisatsioonid: uurimusi Eesti kodanikuühiskonnast*. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus, 86-106.
- Pullerits, P. (2010). Suur paks häma. *Postimees*, 11. mai.
- Ruutsoo, R. (2009). Kodanikuühiskond ja kodanikukultuur. L. Kalev et al (toim.). *Acta Politica: Euroopaliku kodanikeriigi väljakutsed*. Vol.3. Tallinn.
- Valge, M. (2005). Iga Eesti noor pole lagastav rullnukk. *Postimees*, 12. august.
- Vene, K. (2005). *Vabatahtlik töö siirdeaja Eestis: vabatahtlike kogemus, motivatsioon ja võrgustikud*. Bakalaureusetöö. Tartu
- Vene, K. (2007). *Noorte organisatsiooniline kuuluvus siirdeaja Eestis: motiivid ja eesmärgid individualiseerumisteooria kontekstis*. Magistritöö. Tartu
- Veskioja, R. (2011). *Noorteorganisatsioonide representatsioon Eesti trükimeedias ajalehe Postimees näitel*. Seminaritöö. Tartu.
- (2010). Riigikogu arutab sügisel valimisea langetamist. *Postimees*, 5. mai.

IX LISAD

Lisa 1. Kodeerimisjuhend

A. Artikli tunnused

- A1. Järjekorra number
- A2. Artikli pealkiri
- A3. Ilmumise kuupäev (kujul: pp/kk/aaaa)
- A4. Artikli autor (väljakirjutatult)
- A5. Artikli žanr
 - 1. Uudislugu
 - 2. Lühiauudis – „Nupukene“
 - 3. Arvamuslugu
 - 4. Reportaaž
 - 5. Olemuslugu
 - 6. Muu
- A6. Artikli lehekülj (tuuakse välja numbrina)

B. Artikli teema

- B1. Artikli põhiteema või probleemi valdkond
 - 1. Majandus
 - 2. Haridus
 - 3. Poliitika
 - 4. Sotsiaalvaldkond
 - 5. Riigikaitse
 - 6. Muu
- B2. Milliseid probleeme tuuakse artiklites seoses noorteorganisatsioonidega enim esile?

B3. Milliseid probleeme toovad artiklites noorteorganisatsioonide esindajad/kõneisikud esile?

C. Sõnavõtjad artiklis

C1. Aktiivne organisatsioon

Nimi (väljakirjutatult)

C2. Aktiivse noorteorganisatsiooni huvid

1. Suurt huvigruppi esindav organisatsioon (Katuseorganisatsioon)
2. Väikest huvigruppi esindav organisatsioon (Üksik organisatsioon)

C3. Organisatsiooni tegevusvaldkond

1. Majandus
2. Haridus
3. Poliitika
4. Sotsiaalvaldkond
5. Riigikaitse
6. Muu

C4. Noorteorganisatsiooni eestkõnelejate aktiivsus artiklis

1. Tsiteeritakse
2. Seisukohti refereeritakse, antakse edasi kaudselt
3. Tsiteeritakse kui ka refereeritakse
4. Mainitakse (ei esine kindlat kõneisikut)

C5. Meedia vahendatud noorteorganisatsioonide sõnavõtu eesmärk

0. Sõnavõtt puudub
1. Kommentaar
2. Arvamus
3. Avaldus
4. Muu

C6. Kõneisiku(te) positsioon organisatsioonis

0. Puudub

1. Lihtliige
2. Juhatuse liige
3. Juhatuse esimees/esinaine/juhataja
4. Muu

D. Meedia hinnangud

D1. Hinnang artikli põhiprobleemile

1. Negatiivne
2. Neutraalne
3. Positiivne

D2. Hinnang noorteorganisatsiooni ütlustele, väljendatud seisukohtadele

1. Negatiivne
2. Neutraalne
3. Positiivne

Lisa 2. Analüüsitud artiklite nimekiri

1	Vene saatkond kutsub Kremli noortelaagrisse	8.04.2010	BNS
2	Väitlejad: Seksimise vanusepiiri tõstmine ei peleta pedofiile	15.04.2010	Alo Raun
3	Küsitlus: mida arvate ideest, et kõrgkooli võiks juhtida ülikoolivälistest inimestest koosnev nõukogu?	21.04.2010	PM
4	Arvamus	22.04.2010	PM
5	Haridusministeerium muutis meelt	3.05.2010	Alo Raun
6	Ministrid pakuvad seksiea alampiiriks 15 eluaastat	4.05.2010	Tuuli Koch
7	Eesti eratülikooli ähvardab väljasuremine	4.05.2010	Alo Raun
8	Riigikogu arutab sügisel valimisea langetamist	5.05.2010	PM
9	Noorsotside senine president jätkab	10.05.2010	PM
10	Suur paks häma	11.05.2010	Priit Pullerits
11	Tudengid soovivad rektorit valida	11.05.2010	Margit Randmäe
12	Sotside volikogu toetas liitu Rahvaliiduga	17.05.2010	PM
13	Tõnis Lukas võitis kohtus noorpoliitikuid	26.05.2010	Asso Puidet
14	Kommentaari	4.06.2010	PM
15	Lukas väitles õpilastega matemaatika riigieksami üle	5.06.2010	Alo Raun
16	Rahvaliidu noored nõuavad Rüütli väljaheitmist	12.06.2010	BNS
17	Parteid: valimisea langetamine väärrib tõsist arutelu.	14.06.2010	Veiko Pesur
18	Tegusad noored näevad vajadust uue erakonna järgi	14.06.2010	Tuuli Koch
19	Üliõpilased süüdistavad riigikogu ükskoiksuses	17.06.2010	PM online
20	Pärnumaa noorkotkad ja kodutütred lustivad üheskoos suvelaagris	6.08.2010	Pärnu Postimees
21	Töötule tühi või täis pudel?	6.08.2010	Hanno Pevkur
22	Põlva tüürib armastuse lainele	10.08.2010	Kaarel Arb
23	Noored nuputasid ja lustisid Tartu kesklinnas	13.08.2010	PM
24	Tudeng arstiabiks	17.08.2010	Gilber Kask
25	Pikapäevarühma eest tasu võtmises puudub üksmeel	23.08.2010	Merike Tamm
26	Oodates tõsist maksudebatti	24.08.2010	Jaanus Riibe
27	Koolid pingeritta	27.08.2010	Alo Raun
28	Haridusministeerium teeb oma koolide edetabeli	27.08.2010	Merike Tamm
29	Tudengid jätkavad kohtuvõitlust riigiga	28.08.2010	PM online
30	Koolirahu kuulutatakse tänavu välja Elvas	31.08.2010	BNS

31	Üliõpilased suhtuvad tasulisse õppesse ettevaatusega	31.08.2010	PM online
32	Küsitav ettepanek	31.08.2010	PM online
33	Keskonnakaitsjad pöördusid Nord Streami pärast ülemkohtusse	5.10.2010	BNS
34	Õiguskantsler uurib sõidupiletite hinna tõusu	13.10.2010	PM online
35	Kas kahed ja viied kaovad õpilaste päevikust?	19.10.2010	Madis Filippov
36	Mis saab vene koolidest?	3.12.2010	Sergei Metlev
37	Tsitaat	4.12.2010	Sergei Metlev
38	Kommentaar	8.12.2010	Edgar Rootalu
39	Õismäe kool mässab direktori vastu	22.12.2010	uwe gnadenteich
40	Teder: erinev piletihind pole õigustatud	31.12.2010	Urmas Seaver, Urmas Tooming
41	Hakkaja tudeng leiab praktikakoha kiirelt	5.04.2005	Kristel Kossar
42	Kristiine noored saavad oma rulapargi	11.04.2005	Küllike Roováli
43	Vene koolide õpilased nõuavad riigilt paremat eesti keele õpet	12.04.2005	Andrus Nilk
44	Algas suvelaagriks registreerumine	15.04.2005	Küllike Roováli
45	EÜL on üldise õppemaksu vastu	18.04.2005	BNS
46	Tudengid vallutavad tallinna kesklinna	18.04.2005	Küllike Roováli
47	18.-24. aprillini toimuvad Lasnamäe päevad	18.04.2005	Küllike Roováli
48	Üliõpilaskondade liit: tudengitelt ei tohi õppe eest lisaraha nõuda	20.04.2005	Rebekka Lotman
49	Mustamäe noored tähistavad jüriööd	22.04.2005	PM online
50	Reformierakonna noored tahavad 9. maid tähtpäevaks	2.05.2005	BNS
51	Algas registreerimine noorte suvelaagritesse	2.05.2005	Küllike Roováli
52	Tartu Ülikooli sõrmuse valimisest	2.05.2005	Terje Herman-Tennosaar
53	Res Publica lubaks netipangas hääletada	5.05.2005	Rasmus Kagge
54	Noorte merekubi paneb ukseid kinni	5.05.2005	Triin Olvet
55	Ettevõtjad jahivad noorte taskuraha	7.05.2005	Aivar Reinap
56	Aastas saab HIVi kuus klassitait koolilapsi	11.05.2005	Rebekka Lotman
57	Homme peab Nõmme avatud noortekeskus kolmandat sünnipäeva	16.05.2006	Küllike Roováli
58	Harku rannas saab meisterdada	17.05.2005	Küllike Roováli
59	Kontorirottide jooks tuleb taas	19.05.2005	Küllike Roováli
60	Laagris möödub suvi sisukalt ja mängeldes	19.05.2005	Hanneli Rudi
61	Noorpoliitikut toetasid e-valimisi	27.05.2005	Rasmus Kagge
62	Tudengid kurdavad ruumikitsikuse üle	27.05.2005	Kai Vääertnõu
63	Noori oodatakse kunstiklassikat jäljendama	2.06.2005	Küllike Roováli
64	Linnalaager Kanuti Noortemajas	2.06.2005	Küllike Roováli
65	Noortekeskuses kunstitoad	2.06.2005	Küllike Roováli
66	Avatud noortekeskuse võõrkeelne linnaprogramm	6.06.2005	Küllike Roováli
67	Kanutiaed korraldab teatrilagri	6.06.2005	Küllike Roováli

68	Suvelaagrid õpetavad koolilastele tsirkusetrikke ja multifilmi tegemist	8.06.2005	Tiina Rekand
69	Noori oodatakse Poola noorsoovahetusse	8.06.2005	Küllike Rooväli
70	Grafiti workshop Kesklinna noortekeskuses	29.juuni	Postimees
71	Linnaprogramm "Väikesed loomad"	1.08.2005	Küllike Rooväli
72	Miks?	2.08.2005	PM online
73	"Spordijõhmmid" Nõmme noortekeskuses	2.08.2005	Küllike Rooväli
74	Rohelise Konna Ordu aitab nõmmekaid suve lõpuni	8.08.2005	Tiina Rekand
75	Vastuvõtukord kütab ülikoolide vahel tüli	11.08.2005	Andrus Nilk
76	Iga Eesti noor pole lagastav rullnökk	12.08.2005	Marit Valge
77	Kanutiaia noortemaja tutvustab tegevust	29.08.2005	Küllike Rooväli
78	EÜE tallinna rühm lõpetas esimese hooaja	31.08.2005	Postimees
79	Noorautorid saavad oma kirjandusajakirja	31.08.2005	Andri Maimets
80	Loodussõprade klubi alustab	3.10.2005	Küllike Rooväli
81	Mahtra noortekeskus kutsub noori vene klubisse	3.10.2005	Küllike Rooväli
82	Tule ja ole filmifriik!	3.10.2005	Küllike Rooväli
83	Kristiine noortekeskuses alustab kokandusklubi	4.10.2005	Küllike Rooväli
84	Uus noorteklubi ootab uudishimulikke	4.10.2005	Küllike Rooväli
85	Fotonäitus vabadusvõitlusest	7.10.2005	Küllike Rooväli
86	Sügisvaheaeg viib lapsed paadimatkale ja võlurite kooli	21.10.2005	Urmas Seaver
87	Kultuuriprojekt Rock Coffik	29.10.2005	Küllike Rooväli
88	Koroonaturniir ja pannkoogipidu noortekeskuses	7.12.2005	Küllike Rooväli
89	Järvamaal käisid noortekeskuses vargad	9.12.2005	Järvamaa Teataja